

AB
T
R
M
D

ERINUMBER

NR. 7-8

APRILL-MAI

X AASTAK.

EM

Soovime TIG, TIIG, TIIP ja TIIR õpilastele rõõmuküllast suve
ja head jällenägemist sügissemestril!

Ferd. Lepik

Kella-, kullasepaäri ja tööstus

Tartu, Võidu 9. Tel. 31

Lilleäri

M. Floss

Tartu, Võidu 14. Kod. aadr.: Oa 8

Z. GOLDBERG

Parfümeeria-, kosmeetika- ja kummikaupade-äri.

L. GOLDBERG

Kõige kasulikum ostukoht. Kõiksugu hooaja moe-
ja puukuubad.

Tartu, Võidu 6

Firma foto

A. Lomp

Tartu, Ülikooli 3

E. Kombe

Saapakauplus

Tartu, Võidu 10

Pagari- ja kondiitri-äri

Antsov

Tartu, Rüütli 12

K./m. Johan Peep

Tartu, Võidu 10. Tel. 11-86

FOTO-ATELJEE
LUI KRIISA

TAHE 41, TARTU
KÄNETA, 9-90

Esimene Eesti Mesikoogitööstus

J. Lill

Tartu

Raamatu-, tapeedi-, seemneäri

F. Vanatalu

Tartu, Võidu 11. Tel. 3-97

SP 2687

TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI, TARTU II
GÛMNAASIUMI, TARTU II
PROGÛMNAASIUMI JA
TARTU II REAALKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 7 8.

27. mail 1938.

X aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlastegümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: K. Raud, abi A. Raielo. Tegevtoimetaja: L. Hermann. Toimetuse liikmed: H. Imelik, T. Kudeviita, E. Mõrd, A. Mägi, M. Reeben, A. Villemson. Kunstiline nõuandja: J. Püttsepp. Talituse juhataja: V. Käpa. — „TTG” ilmub 8 korda õppeaastas, alates oktoobrist igal õppekuul. Tellimishind: aastatellijaile 20 s. number, kuutellijaile 25 s. number.

T T G ABITURIENTIDE ERINUMBER.

*Abiturientidele ja kogu õpilasperele
õppetööd lõpetades.*

Õnnelikult oleme jõudnud koolitöö lõppu. Rahuldustundega võime konstateerida, et meie saavutused on teadliku ja järjekindla töö tulemused. Saabuv suvepuhkuseaeg, mil helendamas särav päike ja avardumas sinav taevaruum, andku teile rõõmu ja jõudu, et võiksite sügisel meile armsaks saanud kooliruumides jälle õnnelikult kohata ja elurõõmsalt ning täie innuga oma tööd jätkata.

Teile, lahkuvaile abiturientidele, TTG viimasele lennule, soovin initsiatiiviküllust, julgust ja raugema-

ta töötahet võitlusis parema tuleviku eest. Elu on võitlus, seepärast rohkem optimismi ja elurõõmu, mis teid üle viib kõigist elu raskusist. Võtke endale sihiks kujuneda kindla maailmavaatega Eesti ühiskonna liikmeiks, kes on suutelised positiivselt tegutsema uute väärtuste loomisel meie rahvuskultuuri alal. Kujunegu teie elu üheks harmooniliseks tervikuks, et suudaksite väarikalt olla ühiskonna teenistuses ja taotleda oma isiklikku õnne.

Äрге unustage oma armastatud

kooli- ja klassiõdesid, kes on teie vastu nii sageli üles näidanud enast ohverdavat sõprust. Sõprus, usaldus, teineteise mõistmine ja kaunid ning ununematud mälestused ühendagu teid ka tulevikus ja liitku teid üheks tugevaks tervikuks.

Keskkooli lõpetajad-abiturientid! Teie lõpetate mõningate päevade möödudes oma õpingud meie ühtluskooli keskastmes. Teie ridades on neid, kes jätkavad oma tööd kooli kõrgemas astmes, gümnaasiumis, kuid on ka neid, kes lahkuvad ja siirduvad kas kutsekoolidesse või tegelikku ellu. Oma lähemate sihtide taotlemisel võite teie sattuda nii mõningatelegi raskustele. Teadke aga seejuures, et kõik raskused on võidetavad ja need pole peaaegu kunagi nii kohutavad, nagu neid kujutellakse.

Teie olete innukalt töötanud ja seepärast ei tohiks teie end lasta millestki kohutada. Soovin teile õnne ja teadlikku suhtumist lähemate või kaugemate sihtide taotlemisel. Ja teie, lahkujad samast klassist! Kujunegu teie elu kauniks ja rõõmsaks ning saagu teist kasulikud ja loovad kodanikud meie riigile.

Teadke kõik, kes lahkute abiturientidena TTG-st ja TIIR-st, et kuulute meie ühisesse perre. Äрге unustage oma kooli, kus teie aastaid viibisite ja tublideks noorteks võrsusite. Kool tahab teile abiks olla teie ettevõtteis ja teie otsinguis. Teadke, et ühendus tihendab meie ridasid ja teeb meid tugevaks.

J. Adamson,
direktor.

Abiturientidele.

Igal inimesel on ainult kaks valikuvõimalust: kas tõusta kõrgemale või langeda allapoole. Seepärast kui meie ei taha langeda allapoole, siis jääb meile järele — tõusta kõrgemale. Selleks vajame aga kõigepealt enesearendamist. Analüüsides viimast näeme, et see keeruline mõiste koosneb mitmest lihtsamast, millest tähtsamad on järgmised kolm:

1. **Enese kasvatamine.** Igas inimeses leidub väärtusi. Nad on varjul hingesügavuses nagu maa-

põue peidetud varandused. Keegi ei tea nende olemasolust. Sageli isegi nende kandja ei aima, milleliste muinasjutuliste kalliskivide omanik ta on. Tuleb ainult osata olemasolevast väärtuslikku avastada ja päevavalgele tuua. Seda dostojevskilikku annet vajame kõigepealt.

2. **Enese kujundamine.** Kuid kõik olemas olev on algul toormaterjal, nagu paljas võimalus, millest võib midagi saada. Seepärast peab avastamist täiendama kujun-

damine. Siin tuleb meil aga olla väga ettevaatlik, kui tahame vältida eksitusi, mis mõnikord osutuvad parandamatuiks. Mitte iga kuju ei ole sobiv, vaid ainult õige, kuigi palju kergem ning mugavam oleks aimata järele võõraid eeskujusid. Ka mitte iga kujundamisviis ei anna samu tulemusi, vaid ainult individuaalne, kuigi vastupidine tee oleks käidavam.

3. Eelmistele peab liituma enesest terviku moodustamine kindla eesmärgiga ja kindla hoiakuga elutervikule. See on enesearendamise kõige tähtsam, aga ka kõige raskem osa. Ei ole küllalt, kui üksikud väljakujunenud väärtused asetsevad üksteise kõrval. Nad peavad olema üksteisega selises seoses, et moodustavad ainult antud isiksusele omase ainulaadse ning omapärase terviku. Seesugust inimest võime julgesti võrrelda kõige parema kunstiteosega.

Isiksuse kujundamise pearaskus seisab isiksusel endal, kuigi algul, eriti väikese-Ilmari ajastul ja sellele järgnevatel aastatel on see teistsiti. Kuid hiljem teiste osa kahaneb enda osa kasvades, kuni abituumikevad tähistab hetke, millest alates peab ise enda osa isiksuse kujundamisel ületama teiste kaasabi.

Enesearendamise kardetavaimaks, kuigi mitte ainsamaks vaenlaseks, aga ühtlasi paratamatuks faktoriks on kannatused, mida kohutame elus. Keegi ei ole kaitstud

nende küllastamise eest. Erinevusi leiame ainult kujus, suuruses ja sageduses. Kord võime ette teada või vähemalt aimata nende ilmumist, kuid sagedamini küllastavad nad inimesi ootamatult. Kord lahkuvad nad kiiresti, kord haaravad oma hõlma üht või teist inimestest pikemaks ajaks. Eriti viimasel juhul mõjustavad kannatused inimese kujunemist oluliselt, eeskätt negatiivselt. Need, kes ei suuda olla õnnatud, kaovadki sinna, sest kannatuste-udus viibides on nad katanud silmist oma tähe, mis nende elu on valgustanud ja soojendanud, ning ühes sellega oma eesmärgi ja rahu. Teiste juures meie leiame küll algul samuti kannatuste hävitavat mõju, kuid varem või hiljem muutub see positiivseks. On ju suurem osa sellest, mida nimetame kultuuriks, võrsunud kannatuste suuremal või vähemal kaasmõjustusel. Seega on kannatused, hädad ja mured väga tarvilikud seal, kus on vajalik teha ruumi uuele paremale ja ilusemale, samuti isiksuse arengus, kus osutub möödapääsematuks, et peab kaduma vana madalam tase, et anda ruumi uuele kõrgemale.

Olgu ainult kannatused, mis teid ees ootavad, teile jõukohased ja olgu teis enestes niipalju jõudu ning julgust, et teie suudate olla õnnatud. Siis suudate ka käia oma rada oma tähe järele ja elada lihtsuses, suurmeelsuses ja toes, tõustes seega ikka kõrgemale ning muutudes väärtuslikumaks, s. o. inimlikumaks.

T. Künnapas.

Õppetöö lõpul.

Kese! päikeseküllaseid maipäevi seisame järjekordse koolitöö lõpu ees. Jälle on üks aasta veerenud igavikku, et viia osa meist ligemale kooli lõpetamisele, teist osa aga lasta otse lendu pulbitsevasse ellu.

Neile, kes veel järgneval aastal koolitööd jätkavad, soovin uut hoogu ja töötahet tuleval sügisel; neile aga, kes lahkuvalt jäävalt

kooliseinte vahelt, soovin parimat, mida võin. Olge julged ja energilised, püsti päi ja särasilmi lööge elust läbi ja hoidke alati kõrgel TTG head nime ja kuulsust!

Õpetajaile suurim tänu nende vaevarikka töö eest, mis on meid aidanud sammuda püstitatud sihi suunas!

Juta Haljasmaa,
Õpilaspere vanem.

Lahkumine.

Täna me loovime laia maailma,
täispurjel elumerele.
Pisarad kipuvad lahkudes silma,
nukrus kui saabund me perele.

Täna me lahkume TTG põlvest,
suureks kus mõtted ja meeled meis said;
siit, kus neid toideti ühisest salvest.

Kaunis jääb püsima mälestus vaid.

Viimast kord väljume üle su läve.
Süli täis lilli, sul ulatan käe,
südamest südame õnne ja hüve
soovides. Lootes, eks eluteel näe.

L. H.

Kevade.

Oh, aias sirelõisi, lillat, valget lund,
kus sumab mesilinde töökas pere.
Pää kohal taevas pillub helkjat tuld.
Pilv — valge laev — läeb üle kosmosmere.
Oh kevade!

L. H.

Lahkuvaist abiturientidest.

Theodor Künnapas,
Va kl. juhataja.

V-a klassist kui siisugusest.

V-a klassile on veel pisut jätkunud seda paljuülistatud TTG vaimu, mis seisneb enam iseseisvuses ja endaalgatuslikus tegevuses, kui see on omane nii mõnegi teise kooli õpilastele. Ehkki õpi- lasüritusile õhtupooltel ei taheta palju aega ja vaeva kulutada, ei olda nende vastu ükskõikne. Igasugustest valimistest võetakse elavalt osa. Koolide-vahe- lised vaidluskoosolekud ja teised ette- võtted on peamiselt siit saanud alguse. Ka üleriigilistest kokkutulekuist (ENK kongressid, kursused ja suvipäevad) on V-a klass ainukesena praegusest TTG-st osa võtnud oma esindajate kaudu. Refe- raat-koosolekute, kursuste ja muu iga- vama vastu üldiselt küll kuigi suurt huvi ei tunta, aga see pole ka oluline. Selle- ealistele on tihti tähtsamad erihuvid ko-

dus või kitsamas ringis. V-a kl. õpilastel on siisuguseks endaalgatuslikuks tege- vuseks kirjavahetus õpilastega üle maa- ilma. Saadakse huvitavaid kirju USA-st, Ungarist, Soomest, Rootsist jne.

Õpilasklaskuse on V-a unustanud vist juba III klassi ja esineb praegu enam- kus tundides nagu mingi auditorium kõrgemalt kui gümnaasiumist. Alistub kiiresti korraldusile, ent mitte alandlikku- sest ega iseseisvusetusest, vaid intelli- gentsusest.

Osalt ka eesmainitu tõttu näib klass olevat andekas. Tegelikult ei saa kõikide juures rääkida spetsiaalsest andekusest. Leidub aga hulk andekaid ja töökaid õpi- lasi, kes on domineerivad klassi üldpil- dis. On eeskujulikke õpilasi, kes oma annete ja hoolsuse tõttu alati teavad hül- gavalt kõike koolis nõutavat. Õige pal- judel on kunstilisi kalduvusi. Kõige enam ollakse huvitatud muidugi kirjan- dusest ja klaverimängust. Aga ka laul- dakse, tantsitakse (koguni plastikat) jne. Teaduste vastu ei olda ükskõikne. Mõni küsimus, mis harilikult kui raske ja igav õpilastele huvi ei paku, leiab siin elavat arutlust.

Seejuures leidub klassis juba kujune- nud isiksusi: kes kannab endas idusid täiuslikuks perenaiseks, kes seltskonna- daamik, kes vaimutööliseks. Ka ei puudu siin jonnakalt-naivset tütarlapselikust säilitanud õpilasi, kes seda joont ei mõtle niipea veel vahetada igava elutarkusega.

Üldse on V-a huvitav ja omapäraselt väljakujunenud klass ning sümpaatne kõikide arvates, kes temaga on kokku puutunud.

V-a klassi abiturientide iseloomustused.

Viiu Aaspere. Esimene kodanik nii nimestikus kui ka klassis. Klassivanemana pooldab põhimõtteliselt demokraatiat: püüab viimase võimaluseni arvestada kõikide tahtmisi ja arvamusi (näit. tundides vabandamisel jne.). Kui aga kokkulepet ei saavutata, kuulutab enda presidendiks ja pörutab vahele oma otsustava sõna. Üldse suurepärase juht oma võrreldamatu kõneande ja organiseerimisvõime tõttu. Seetõttu hoolitseb hää eduga Opilaspere prefektina hääkorra eest koolis ning juhhib kodutütred õigel teel ja õiges vaimus. Nagu näha, tähtis tegelane igal pool. Seejuures on ta üks neist haruldastest, kse ei pea ameteid mitte ainult nimeliselt, vaid ka tegelikult. Pole haruldased need päevad, kus ta on hommikust õhtuni seotud igasuguste kohustustega koolis ja väljaspool kooli. Ikka on ta täie innuga asja juures. Imetlema peab ta energiat, mida jätkub natuke isegi koolitööks. (Seda ei maksa tähele panna, mis mõned räägivad, et ta kõige oma ohvrimeelsuse juures siiski mõnikord ka omakasu silmas pidavat. Ta ajavat nimelt korralvurina õpilasi ahjude juurest ära, et ise end soojendada.) Suur patrioot. Isamaalus avaldub isegi ta teaduskonna valikus — kavatseb õppida eesti keelt. Muidu tore seltsimees. Ürikeseks võib suure töökoorma tõttu pilves näoga ringi käia ja vahetevahel südame põhjast ohtes haleda häälega oma õnnetut saatust kurta, silmapilgu pärast särab aga jälle. Vestluses pole tal vastast. Kui tal poleks nii palju seda jumalikku sädet — huumorimeelt, võiks ta kõiki surnuks rääkida. Eriharrastusist tuleb märkida kirjavehetust Ungariga ja paadisõitu Emajõel. Kirglik jalgrattasõitja. Otsib praegu suviseks rattasõiduks matkakaaslast.

Viola Holzmänn. Habras, sügavasilmaline olend. Tagasihoidlik, vaikne ja tundeline. Üldiselt tuntakse teda endassesüvenenud tütarlapsena, kes väga palju loeb. Eriti huvitab teda muidugi ilukirjandus, milles evib arenenud maitset. Raamatukogudes võib teda peaaegu alati kohata. „Viilib“ käsitöös ja võimlemises, missugustes ainetes koguni kuldse vabastuse on saanud. Mis aga võimlemistundidest puudu jääb, selle teeb tasa väljaspool kooli: käemuskleid arendab nimelt ilukirjanduse tassimise ja jalamuskleid igapäevase kaheksakilomeetrilise koolitee kõmpimisega. Vaatamata suurele distantsile kooli ja kodu vahel on ta alati esimesena koolis. (Räägitakse koguni, et ta vahel portjee unest üles äratavat.) Tõsine tütarlaps, kes vihkab kino. Õhtupooliti harilikult oma residentsist, kodust, välja ei tule. Ainult vahel harva suudab mõni pidu teda sellest olekust liigutada. On hinnatud kui gratisosne tantsupartner. Tulevikukavatsustest vaikib.

Linda Jakobson. Päälskaudsel vaatlemisel näib, nagu oleks ta tavaline võrdlemisi passiivne õpilane. Klassis ei ole ta eriliselt silmapaistev. Kes aga temaga on lähemalt kokku puutunud, saab talt hoopis teissuguse mulje. Ta iseloomulikumaks jooneks on vaimu äärmine liikuvus. Tihti üllatab ta oma pinginaabrit inglise keele grammatika puurimisel järsku arutlustega poliitilisest olukorrast või filosoofilisest küsimusest. Mõtteid on tal alati ülikülluses. Klassis võtab ta tagasihoidlikkuse tõttu harva sõna. Seda enam väljendab ta end aga kirjandites, mis on pikimad kogu klassis. Sõnavõttudes avaldab ta alati täiskasvanulikult läbikaalutud seisukohti. Iseloomulik on ta rääkimisviis, tasane ja kiire. Tal on nii palju mõtteid, mida ta püüab ruttu-ruttu väljendada, kuid mitte pääletükkivalt tugeva häälega, vaid

üsna tasa. Ta on süveneva loomuga (kaasõpilaste otsus): kui õpib, siis ainult põhjalikult. Seega vastand pääliskaudsele tänapäeva õpilasele. On huvitatud kõigest teadustest ja kõigest kunstidest. Teadustest eelistab filosoofiat, kunstide alal ei suuda vist valida muusika ja kujutava kunsti vahel. Loeb õige palju. Seejuures mitte ainult ilukirjandust, vaid ka teaduslikku. Alatine kunstinäituste külastaja. Käib kontsertidel ja teatris. Kui leiab paraja jutukaaslase, võib arutella väsimata tundide kaupa ka kõige keerulisemaid probleeme. Tööd ja tegemist on tal alati hirmus palju. Seepärast pole ka ime, kui ta igale poole õigel ajal pärale ei jõua. Klassitöödel ja muudel kriitilistel simapilkudel närvitseb, mis võib teistessegi nakatuda. Muidu aga alati sõbralik ja hääsüdameline kaaslane. Eriti hindavad teda ta lähemad tuttavad.

Asta Kaarhein. Meie klassi väiksemaid ja usinamaid õpilasi on väike-Asta. Nii pedagoogid kui ka klassiõed tunnevad teda kui eeskujulikke õpilasi. Eriti eeskujulik on ta saksa keeles. Ta armastab ka väga palju lugeda ja raamatukogu külastab ta nädalas kindlasti vähemalt üks kord. Loetud raamatutest kirjutab Asta välja „tarku ja põnevalt asju“. Neid on tal kogutud juba kaunis palju väikesesse taskuraamatusse, mida ta lahkesti laenab kaasõpilastele, kes tahavad praegusel suurel piltide-vahetamise hooajal oma foto taha pühendusena kirjutada midagi hästi mõjuvat. Astat ei jäta keegi külastamata, kel tema pool kandis kunagi käimist on. Eriti tõmbab kaasõpilasi tema kaardipanemisoskus. Ta on selles väga kompetentne. Vähemalt neile, kelle elu-olu ta enam-vähem teab ja tunneb, ütleb ta mineviku ja tuleviku õigesti. Suvel võlub teda kõige rohkem Elva. Ta suvitab sääl juba mitmendat aastat, elades tagasiõmbununa seitskonnaelust — suvel peab ju puhkama. Üldse on Asta kena väike tütarlaps, kuid teda peab hoidma. Haavub kergesti, olgugi et varsti jälle lepi; aga kellele seda pahandust tarvis on. Enne klassitööd on Asta harilikult tujust ära ja tahab iga vastujuhtuvaga kahe koogi peale kihla vedada, et tal halvasti läheb. Harilikult ta ikka kaotab, ja arvatavasti kõik ta taskuraha kulub kaasõpilastele kookide ostmiseks. Tantsust on Asta väga vaimustatud. Partneritena eelistab blonde. Kavatab siirduda ülikooli rohuteadust õppima (ülalt esimene).

Kati Kaupmees. Kati on meie klassi noorim õpilane. Hiljuti sai 17-aastaseks, mispuhul teda siis ka „abituriendiseisuse“ täieõiguslikuks liikmeks vastu võeti. Tema noorusest sõltub vist see haruldaselt tõsine suhtumine oma otseseisse ülesandesse — õpinguisse. Õpib kõik viimse peenuseni selgeks, nii et ei tarvitse kunagi hirmu tunda isegi selliste kohutavate sündmuste ees, nagu on loendamatud klassitööd enne veerandi lõppu. Peale õpingute tegeleb Kati suure huviga tantsu alal, olles üks klassi priimatantsijaist. Tantsupartnerite suhtes väga nõudlik ja valiv, eelistades kõigile teistele pikakasvulisi ja tumedasilmalisi brunette. Kuid kurjad keeled teavad rääkida, et ta vahetevahel tegevat siiski erandi blondide kasuks. Koolis paisab Kati silma veel selletõttu, et ta armastab väga palju kilgata ja sageli oma heleda häälega tähelepanu äratada. Koduses miljöös on ta väga naiselik, eelkõige perenaiselik. Möödunud suvel oli kolme rattamatkaja lahkeks võõrustajaks, mille tagajärjel üks neist kolmest veel praegugi ei jõua imetleda Kati perenaiselikke võimeid ja teda alatasa oma õele eeskujuks asetab. Peale selle unistab Kati sageli oma kahest neljajalgsest Tamist ja on vaimustatud oma vennast.

Tulevikukavatsused on enam-vähem kindlad: Kati siirdub, nagu see ühele ladina keelt õppinud abiturientide kõige paremini sobib, ülikooli, kus hakkab tegutsema keetjana ladina köögis (teine lk. 137).

Maret Kerem. On kahtlemata hoolsaim ja korralikem õpilane klassis, mistõttu sarnaneb täiesti oma sõbratarile Katile. Tema hoolstust kroonib juba mitmendat aastat cum laude. Kuigi ta kõiki aineid korralikult teab ja kuigi ei näi tal mõistusest puudu olevat isegi selliste keeruliste asjade juures, nagu on algebra ja trigonomeetria, näib ta ometi eelistavat kõigile teisile aineile ladina keelt, mida armastab harilikult juba mitu nädalat ette „ära vaadata“. Seetõttu on ta alati teiste õpilaste kadestusobjektiks, kui ta enne vastavat tundi ringi jalutab oma närvitsejate kaasakannatajate keskel, täis usku enda võimesse. Peale ladina keele kuulub tema eriharrastuste hulka veel käsitöö. Seega on ta võitnud käsitööõpetaja suure poolehoidu. Iseloomulik Maretile on see asjaolu, et ta ei näi erilisel huvituvat teatrist ega kinost. Hoolimata sellest, et ta on korralikkuse eeskuju, ei suuda ta ometi ära ütelda mõningaist „maistest lõbudest“. Nii ei põlga Maret sugugi tantsu sellega kaasaskäivaid nähtusi, nagu on tantsukursused ja peod. Samuti on „avalik saladus“, et Maret talve jooksul külastas eriti intensiivselt kahe kooli pidusid. Väljapaistvaimaks iseloomujooneks Maretil on tahtejõud, mis avaldub tema energilises vastupanus Rootsi ekskursioonile. Peale kõige mainitu armastab Maret väga sageli oma kodukohas Palamusel viibida, sõites sinna peaaegu igal laupäeval. Omab tõesti kena kodu vaigse kirikumõisa näol. Kuigi elab Tootsi ja Kiire kuulsusrikkal „kodumaal“, ei näi ta olevat midagi omandanud nende riikaist ega vigureist. Läheb kindlasti ülikooli (kolmas leheküljel 137).

Asta Keskk. Läbi ja läbi omapärane indiviid. Ühendab endas korralikkust koolitöö ja ebakorralikkust koolikorra suhtes. Vihud ja raamatud on Astal eeskujulikud. Ka pole niisugust asja juhtunud, et ta oleks mõnes tunnis „sisse kukkunud“. Muidu on koolis vaikne. Aga sellest ei tule järeldada, et Astal temperamendist puudus oleks. Öhtupooliti „eraettevõtteis“, nagu tantsutunnid jne., tungib ta koolis vaka all hoitud elavus ja jutukus kahekordse jõuga välja. Kultuurharrastusist eelistab kohvikukultuuri, kusjuures ilmneb ta erakordne püsivus ja järjekindlus. Kübarate ja soengute alal on ta üldtunnustatud spetsialist, ka peetakse teda moeasjanduse ja iluravi eriteadlaseks. Üldse harrastab elegantsi ja peent tooni. Mõningates ringkondades kahtlustatakse Astat perenaiselikkudes kalduvustes, kuid kompetentsemad isikud väidavad, et see on ainult osake ema kuulsusest, mis paratamatult helki heidab ka tütrele. Usuõpetuse-tunnis avaldab sagedasti väga omapäraseid ja hämmastava panevaid seisukohti. Muidu julge ja energiline tütarlaps, kes oma tahtmise läbi viib. Loomulikult siirdub Asta tuleval aastal tudengiellu, kuhu teda meelitab konvent „Korporatsioon Filiae Patriae“ ja rohuteaduskond (pilt puudub).

Heldin Kivi. Blondiin, kadestamisväärsete loomulikkude lokkidega ja sinisilmadega. Üldiselt jätab ülikorraliku ja pai mulje, mõnikord aga naeratab nii tähendusrikkalt, et peab tahtmatult mõtlema, kui palju on isegi klassiõdedes tundmatut. Juba esimesest klassist alates on ta meie klassi sekretäriks, sest omab piltilusa käekirja. Armastab teha käsitööd. In germany on üks neist korralikest, kellele

jutustamistunnis võib alati loota. Erilist antipaatiat tunneb see õrn tütarlaps range matemaatika ja muu niisuguse kraami vastu. Klassis on passiivne, omal algatusel sõna ei võta. Kui ta peab vastama ja ei tea küsitavat, võtab nii õrna ja süütu ilme, et küsija süda võiks heldida. Mida ta õhtupoole vabal ajal teeb, seda üldsus ei tea. Õpilasarüütusist igatahes ta osa ei võta. Mõned siiski teavad, et ta harrastavat kevadeti paadisõitu Emajõel. Tulevikuks on ta silmad juhitud väga soliidsele asutisele — nimelt pangale (esimene leheküljel 138).

Elsa Klaos. Elts on vaiksemaid tütarlapsi klassis, mistõttu näib erakuna teiste seltsis. See asjaolu sõltub arvatavasti sellest, et ta on enam-vähem uustulnuk meie hulgas, nii et pole suutnud klassiga täiesti ühte sulada. Suuremal arvul omab sõbratare vilistlaste hulgas. Kuid oma pinginaabreile on Elts väga kenaks kaaslaseks. Iseäranis „närve rahustavalt“ mõjub tema lähedal olek füüsikatunni kõrgepinge ajal, mil ta alati trööstib oma ahastavat kaaslast, et „oh, ega ta ei küsi!“. Muidu on Elts tasakaalukas ja korralik õpilane, keda juba nii kergesti rööpast välja ei saa lüüa. Kuigi vahel mõni asi äpardub, püüab optimistlikult paremat saavutada ega löö mitte lootusetult käega, nagu mõni teine sel puhul teeks. Kuigi Elts on vaikne ja tagasihoidlik koolis, pole see väide enam paikapidav väljaspool kooli. Eriti armastavat ta oma lõbusust näidata Haaslaval, kus ta ka ohrtrasti pidusid külastavat. Kuid egas sellega pole öeldud, et ta Tartu pidusid ja lõbusaid olenguid põlgab. Tuleviku suhtes vaikib saladuslikult (teine leheküljel 138).

Sylvia Kärt. Silvi on elav tütarlaps ja vigureid täis. Alati hääs tujus ja rõõmus, nagu naeratlev. Armastab mürtsu teha, ja kui teistel tujust puudu tuleb, siis pumpab kas või vägisi teistelegi tuju sisse. Silviga viibides juba igav ei hakka. Armastab väga musikat. Teeb seda ise klaveril ja oma „ilusa heleda jaalega“. Asjatundlik kontsertide külastaja. Õppimisesse suhtub tõsiselt. Mida õpib, õpib põhjalikult. Aga puudub järjekindlus (sellest annavad tunnistust pulgataolised numbrid hr. Käpa vestitaskus asetsevas „bookis“). Armastab üliväga loodust ja maaelu. Suvel eelistab kuurortides viibimisele viibimist talus, milles mitte linnasaksa ei mängi, vaid võtab taluelust päris aktiivselt osa. Kui vaja, siis lüpsab lehma ja käib karjas. Talvel aga on noobel preili, kes päälinna eluga väga kursis on. Erilist huvi tunneb loodusteaduslike ainetega vastu, mida isegi siis õpib, kui küsimist karta pole. Ülikoolis hakkab arstiteadust uurima (esimene leheküljel 139).

Lydia Lepp. Ristimisel pandud nimeks Lydia, kuid oma kaaslastele jääb küll nüüd ja igavesti väike-Liidiks. Vaatamata oma väikestele kogule jätkub teda siiski kõikjal. Omab elavat ja agarat iseloomu ja on väga energiline. Viimane omadus paistab silma tema hääs esinemis- ja juhtimiskeskuses. On ju väike-Liidi üks meie õpilaspere juhtivamaid jõude, tegutsedes innukalt Esinduse juhatajana ja kuuludes mitme ringi juhatusse. Varem oli ka veendunud gaid, kuid viimasel ajal on sellest loobunud, sest kuuludes säälgli juhtide hulka kippus tal ajast puudus tulema. Kuid ega tema võimed ei piirdu ainult juhtimiskeskusega. Ta võib veel tantsida, laulda ja isegi värse luua. Mõeldud aastal septses pika „luuleteose“, kus tegelasina figureerisid meie klassi õpilased. Isegi viisi „löi“ sellele. Viimasel klassiõhtul võitis saksa keele õpetajanna südame oma lauluga. Kõigele eespool mainitule lisaks harrastab veel sporti ja kõnekunsti, viimast eriti inglise keele tunnis, olles seetõttu vastava õpetaja „kirstunaelaks“

ja alatiseks tõrelemisobjektiks. Sama on maksev paljude teiste tundide suhtes. Nagu sellest kõigest näha, on väike-Liidi üks mitmekülgsemaid tütarlapsist meie klassis, ja õigusega võib ütelda, et salongtants ei kuulu mitte vaeslapse ossa tema huvide seas. Tulevikukavatsuste suhtes on veel vara midagi kindlat ütelda, ainult niipalju on teada, et lähemal ajal läheb leeri. Huvitav oleks siiski märkida, et viimasel ajal on Liidi hakanud eelistama Tartut oma kodulinna Tallinnale (teine leheküljel 139).

Helga Mein. Blond, keskmist kasvu, väga sümpaatne sinisilmaline tütarlaps. Omab imekahvatu näonaha, millega õpetajad tihti ära ehmatab. Eriti kahvatub ta siis, kui õpetaja ta nime nimetab. Kas oskab või ei, ikka läheb verest ära. Ärritub kergesti ja võtab kõiki asju väga südamesse. Spordi vastu ta suuremat huvi ei tunne, välja arvatud võrkpall, milles on üks meie klassi „tuusadest“. Varem oli ta suur pidudel käija, aga viimasel ajal on tagasi tõmbunud. Kui juhtub koolist saama paar vaba päeva, sõidab Helga kindlasti koju Puurmanni. Tuleb tagasi kooli salakavala näoga ja räägib alati, et kodus olla on ikka kõige parem. Ta on väga külalislahke. Võtab kodus vastu kõiki külalisi lahke naerutusega. Tema juurde võib jääda alati suurima südamerahuga hiisõhtuni, või kui tarvis, isegi ööseks. On üldse sõbralik ja kena, kuid võib ka „lõigata“, nagu mõned kaasõpilased arvavad. Ta ei mõtle sellega aga kunagi halba, vaid „lõikab“ häätahtlikult, ise kavalalt naerdes ja oodates, et kuidas reageeritakse. Tulevikus kavatseb käia isa jälgedes — apteekrina (esimene lk. 140).

Aino Meristo. Kogu Aino clemusest hoovab vastu rahu ja tasakaalukust. Alati rõõmsailmeline ja vaikselt naeratlev. Täpne ja korralik piiga, kes oma töösse tõsiselt suhtub. Omab väga hääd tervist: juba mitme aasta jooksul pole ta koolist ainsatki päeva puudunud. Üks neist, kes pole klassi põhimõttega, et näputöö pole naiste töö, sugugi rahul. Ignoreerib Va klassi mentaliteeti teinekord koguni tunni ajal. Loeb pööraselt palju, aga ainult valitud väärtkirjandust. On hr. Jaansoo raamatukogus juhtivaid tegelasi, abistades hädalisi ka kirjanduse valiku suhtes. Ainost on loota hääd perenaist. Juba praegu rakendab ta vabal ajal kodus edukalt vastavaid võimeid. Tulevane hõimutegelane: ehitab agaralt soome silda. Pääle kooli lõpetamist siirdub ametisse (teine leheküljel 140).

Eha Migul. Tagasihoidlik blond tütarlaps, lohaka käitumise vastane. Seejuures ei tohi arvata, et ta on rangelt tõsine ja ükskõikne. Vastupidi, ta on väga elav ja lõbus, ehkki harilikult mitte tunnis. On isegi teataval määral vallatu, kuid oma loomuliku taktitunde tõttu ei lähe kunagi üle viisakuse piiride. Üldse pooldab kõike loomulikku, põhimõtteliselt isegi sirgeid juukseid, mida tegelikkuses siiski läbi ei vii. Mängib hästi klaverit, kuid tavaliselt ei taha näidata oma võimeid sel alal. Laulab pisut šlaagereid, tantsib ja käib ka pidudel. Õpib korralikult. Seetõttu vastab tundides väga veendunud hääle ja ilmega. Erilist edu saavutab võõrkeelte õppimisel. Teda tuntakse kui saksa keele esilugejat ta õige ja puhta hääldamise tõttu. Sügisel läheb ülikooli, muidugi filoloogiks (kolmas leheküljel 140).

Liidia Mikhein. Iseloomult niisama rikkalikult mitmepalgeline kui päritolultki. Ühendab eneses venelase muretust ja avarust poola aristokraatliku peenejoonelisusega. Kõige selle juures võib

vahel mõistlikke inimesi otse istuma üllatada oma korrast mööda-hiilimisega. Andekamaid, kuigi mitte esimesi õpilasi klassis. Viimast selka põhjustab tema muretu ja hoolimatu minnalaskmine aasta keskel. Seepärast on saanud ka klassijuhataja valulapseks. Kuid harrastades mitmekesisust ei lepi ta ainult ühtedega: otsustaval hetkel järsu lõpp-spurdiga parandab ta uskumatult palju ja võib koguda neljegi. On kindel, et tema ei jää kuski hätta. Ka pärast kooli mitte. Rahutu vaim. Koolist ei jätku kaugeltki ta kõikide võimete rakendamiseks. Oma tugevat kriitikanärvi arendab muu hulgas filmide ja näitlejate asjatundliku arvustamisega, milleks kogub rohket materjali alatise kinoküllastajana. On klassi innukamaid jalutajaid, sõudjaid ja koogipoodide küllastajaid. Igavuse peletamiseks harrastab ohtrasti „vaimukosutamist“ (= söömist). Ehkki ta võib vahetunni jooksul hävitada kuni seitse saia, ei kaota siiski saledat joont ega nõtkust. Käitumiselt on ta alati daamilik, ka siis, kui ta ei ole parajasti hoolinud end tiptop rõivastada. Suurepärase seltsiline, kuna ta on kõikide vastu sõbralik ja otsekohene, sääljuures intelligentne, eelarvamusteta, muretu ja enesekindel (pilt puudub).

Ellen Mölder. Ellen on jälle üks neist tütarlapsist, kelle eraelu ja huvialad klassile on tundmatud. Klassis paistab ta silma pääsjalikult oma vaiksuse ja korralikkuse poolest. Iialgi pole kuulnud, et mõnel õpetajal oleks olnud põhjust nuriseda tema käitumise pärast. Kuigi võtab õpinguid täie tõsidusega, püüab siiski piirduda vaid niipaljuga kui hädavajalik. Seesama maksab ka kirjanduse lugemise suhtes. Ellen on tütarlapseks, kes ei kuulu tegelaste hulka, vaid tagasihoidlikult hoiab kõrvale kooli isetegevusest, piirdudes pääsjalikult oma isikuga ja kitsama sõbrataride ringkonnaga. Väjaspool koolitööd tegeleb veel spordiga, mängib võrkpalli ja sõidab talvel soome saaniga. Armastab tantsumuusikat kuulata. Kuuldavasti sooritavat veel väga meelsasti jalutuskäike nii üksinda kui ka „mitte üksinda“. Sügisel üks neist, kes astub ellu (esimene leheküljel 141).

Helja Nõmmik. Heljat tabas juba esimeses klassis suur õnnetus, nimelt valiti ta klassi laekuriks. Seda ametit peab ta juba viiendat aastat põhimõttel: kes on pandud orjama, see orjaku häameelega. Varsti võib Helja juubelit pühitseda, kus avaneb ka laiemail ringkonnil võimalus tagasi vaadata tema töö- ja edurohkele tegutsemisele sendikasseerimise alal. Ega salata saa: amet on Heljal nii selge, et võib kas või tänapäeval rahaministriks hakata. Tema suur energia igasuguste maksude sissenõudmisel viib tüdrukud vahetevahel otse meeletele. Ühe sõnaga iseloomustab tema tööd meie klassi värsisepp järgmiselt:

„Helja teeb tihti suurt kära:
leheraha tuleb tasuda ära.“

Kuid näib, et see igavene rahaklanimine on kõik Helja energia rõõvinud, nii et tal sellest vahetevahel teistel aladel puudus kätte tuleb. Eriti ilmneb see asjaolu ladina keele tundide puhul. Jääb järele selleks puhuks vaid ta huumorimeel, mis ei lase tal närbuda kartuses, vaid sunnib teda alatasa koomilis-ahastava näoga taguma küünarnukiga oma õnnetu pinginaabri küljekonte ja ühtesoodu kordama: „Mis nüüd juhtub, mis nüüd juhtub?“ — See lause on talle juba täiesti külge harjunud, nii et on kahtlane, kas ta sellest kunagi vabaneb. Ise sõrmitseb närvlikult oma õpiku lehti, pidades altkulmu silmas õpetaja tegelemist numbriraamatuga. Nii kordub see igal tunnil.

Teiste tundide ajal oma rahu just ei kaota, vaid kipub kõike „külmalt“ võtma. Helja on vaimustatud kodukoha ülistaja ja ei lahku iialgi ilma tungiva põhjuseta Raadi pargi salapärasest miljööst, kus kuulu järele veetvat oma õhtupoolikuid üpris lõbusasti. Ise ta neist „õhtupoolikuist“ ei armasta palju rääkida, kuid vihjab siiski mõningaile asjaoludele, milledest siis kaaslased juba ise vastavad järeldused teevad. Heljal on ka sportlike kalduvusi: sõidab alatasa rattaga ja võimleb meelsasti hääde tulemustega. On muidugi arusaadav, et läheb ülikooli (teine leheküljel 141).

Linda Paikre. Ka suur-Lindaks hüütud. Tema juures on teoks saanud sõna: „Ja esimesed saavad viimasteks ja viimased esimesteks.“ Gümnaasiumi tulles oli Linda väiksemaid klassis, nüüd aga sammub võimlemise reas julgesti rea eesotsas. Sportlik on suur-Linda alati olnud. Meie klassis on ta igatahes suurim sportlane, ja seda mitte ainult kasvult. Surub kõvasti kooli võrkpallinaiskonnas ja võistleb jooksus. Mängude juures satub hasarti, ja siis hoia oma nahk, kui temaga ühel pool võistled ja midagi viltu veab. Üldse omab „vüüreri“ verd: kindlat sõna ja kindlat kätt. Oma juhiannet rakendab edukalt kodutütarde-peres. Klassi korraldajaks, kes oma ametit tõsiselt võtab. Tarvitab vahetevahel rusikaõigust. Liiga aga kellelegi ei tee: selleks on Lindal liiga hää süda. Õpib õige korralikult ja hääde tulemustega ning tunneb erilist huvi selle vastu, mida koju üles antakse. Rohkete klientidega Va klassi koduste ülesannete teadasaamise büroo. Hädalised, kes ei tea, missuguselt leheküljelt vahetunni ajal tarkusi ammutada, saavad talt alati täpseid juhtnööre. Inglise keeles omab suurt sõnavara, mida eriti siis ei varja, kui õpetaja ei küsi. Käib kinos, pidudest aga ei hooli. Võtab tantsutundidest osa, ehkki kokkutantsule oma jalga ei tõsta. Tulevikukavatsustest on veel vara rääkida (kolmas leheküljel 141).

Aino Pikker. Kuulub klassi pikemate ja paremate õpilaste hulka. Õpib õige korralikult ja väga hääde tulemustega, kuigi vahel üleaisa lööb. Tundidest, välja arvatud matemaatika ja saksa keel, tavaliselt aktiivselt osa ei võta. Tuntud peolövi: pole koolipidu ja peol tantsu, mida Aino vahele jätkaks. Ilusate ilmadega võtab õhtupoolikuti ette pikki matku Vorbusesse ja Raadile. Erilist antipaatiat tunneb Cerberuse maapäälsete sugulaste vastu: kui mõnda neljajalgset näeb, siis unustab aja ja ruumi ja pistab jooksu. Kinost suurt ei hooli, ei põlga aga teatrit. Suvitab traditsiooniliselt Elvas, kus tal olude sunnil ka kokakunstiga tegelda tuleb. Ainol pole aga kunstilisi kalduvusi ja tavaliselt võtab talt vend ameti üle. Suvede kohta teatakse veel seda, et ta armastab päevitada ja rattapulgal sõita. Üldiselt ei armasta üksildust ja peab lugu pikkusest mitte ainult enese, vaid ka teiste suhtes. Tulevikukavatsused on suunatud ülikooli filosoofiateaduskonnale, kus kavatseb hakata õppima emakeele eriteadlaseks (esimene leheküljel 142).

Virve Pärtels. Elurõõmus tütarlaps, väga sobiv kaaslane kõigile. Õpib nii palju, et ilusasti läba saada. Ei midagi ülearu. Kaasõpilasi paneb imestama tema rahulik olek enne klassitöid. Teda suudavad rõõpaist välja viia ainult „väga hullud“ asjad. Kunagi ta ei rutta. Isegi ta rääkimisviisist on näha, et tal alati on aega küllalt. Ta on soome tüüp. On huvitatud muusikast (eriti saatemuusikast). Jätab ka vaevalt mõnele kontserdile minemata. Tavalisti õppides vahib aknast välja — jäävat paremini meelde. Talvel eelistab Tartule tihti sisemaa uut kuurortlinna. Virve, kui tal ei juhtu olema halb tuju, võib

naerda alati. Eriti suur optimist on ta kodanikuõpetuse-tundides. Kui õpetaja talt küsib, pole ta küsimust muidugi üldse kuulnud, ja seletab pinginaabrile rahulikult, et „mitte ei juhtu teadma“. On üks kolmest „evetka-mängu klubi“ liikmeist ja võtab agaralt osa klassi üritustest (eriti ühisest kompvokatsioonist). Saab kaasõpilastega hästi läbi ja lepitab teisigi, kes omavahel on „häälest ära“. Tulevikus kindlasti akadeemiline kodanik (teine leheküljel 142).

M a r i a R e e b e n. Va klassis on Maaja silmapaistvaim tütarlaps nii välimuselt kui intellektilt. Ta on maaliliselt eksootiline. Kontrastne kuju: väline tumedus on pöördvõrdeline vaimu sädeleva heledusega. Juuksed on tal kõige tumedamad — ajud aga heledaimad. Maaja on lihtsalt universaalsete annetega: pole ala, mil ta ei näitaks silmapaistvaid võimeid. Koolis „veab“ ta ennast läbi, ilma et end õhtupooliti õppetööga liialt kurnaks. Õpperaamatuist on tal vähemalt pooled ostmata. Kõige selle tagajärjeks on muidugi cum laude. Väliselt annab ideaalse õpilase vormi välja (madalad kontsad ja sirged juuksed). Väga iseseisva mõtlemisega ja otse napoleonliku tähelepanujaotusega. Tunnis võib Maaja korruga süüa, „keelatud kirjandust“ lugeda, pinginaabriga lobiseda, järgmist tundi ette valmistada ja käesolevat jälgida. Kõige teadusejanulisem klassis: loeb palju ja erilise poolehoiuga nüüsgust kirjandust, mille uurimisel mõni „harilik surelik“ iga sõna juures peaks võõrsõnastikku tarvitama. Muidugi tunneb Maaja ka poliitilistes küsimustes ennast täiesti kodusena. Arenenud intellekti kõrval evib ta vähemalt niisama arenenud kunstilisi kalduvusi. Joonistab toredasti, aga erialaks on muusika. On juba neli aastat õhtupooliti muusikakooli vahet joosnud. Klaverimängus on kroonitud suurus; mängib imepeenelt ja intelligentset. Päästab oma esinemistega alati klassi hädast välja. Ka Õpilaspere isetegevusest võtab Maaja energiliselt osa, omades kooli haridusministri kohta ja palju muid ameteid. Alati abivalmis ja pööraselt hoolitsev. Teinekord hoolitseb kaaskodaniku hüvede eest viimase südametunnistusele tõsiselt liiga tehes. Abistab väikesi vendi kodus ja koolis. Tulevikukavatsusi on tal nii palju, et valiku tegemiseks kindlasti kogu suvi ära kulub. Ülikoolist ta igatahes eemale ei jää (esimene leheküljel 143).

B e r t a R o o r a i d. Oma tagasihoidlikkuse tõttu pole ta üldsusele igakülgselt tuntud. Igatahes on ta karakterilt kõikumatu. Eriti ilmneb see siis, kui katsutakse teda milleski talle vastumeelses (näit. esinemises) veenda. Ta iseloomu kindlus ilmneb ka kõigesse arvustavalt suhtumises. Ta on vaatlev ja hindav esteet, mis avaldub ta ilmeski. Mõnikord tundub olevat nõudlik ja vali, mistõttu mõned peavad teda skeptikuks. Tunneb huvi muusika ja maalikunsti vastu. Tegelebki kunsti alal — mängib klaverit ja flööti. Viimase, tütarlastele nii ebarahiliku instrumendi valik osutab iseseisvust. Praktiliselt rakendab oma kunstimeelt rõivastuskunsti alal. Tulevikukavatsusi: sõidab aastaks Iirimaale; järgmisel sügisel saab tast filoloog, et uurida saksa ja inglise keelt (teine leheküljel 143).

L i n d a S a s t o k. Klassis ainuke, kes harrastab lavatantsu. Sellepärast töötab sel alal kogu klassi eest. Aega on tal alati hirmus vähe, kuna käib tantsuproovidel, et siis suure eduga esineda koolipidudel ja mujal. Ta on väikest kasvu, sale, painduva kehaga tütarlaps, mistõttu nagu loodud tantsuks. Meie uue matemaatikaõpetaja poolt soovitatud tahvlipühkimiskunst on Lindal vist ainukesena klassis selge. Ta oskab seda teha väga graatsiliselt ja meeldivalt. Unistab autosõidust. Vaatamata napile ajale harrastab sedagi, mõnikord siiski rahul-

dudes ainult pussisõiduga algusjaamast lõppjaama. Suvel mängib alati bridži. Lubab ka meile kõigile õpetada selle küllaltki keerulise mängu riukaid ja knihve. Pidudel käib kaunis tihti, kuna peaaegu alati esineb. Partnerites ei armasta vaheldust. Kuulub nende üksikute hulka, keda tõmbab kõige rohkem kehakasvatustasu. Kardab ainult, et ei anna normi välja. Sõbratarid seda muidugi ei usu, sest Linda on seni saavutanud kõik, millest ta on unistanud. Võib-olla läheb ka rohuteadust õppima (kolmas leheküljel 143).

Helga Simm. Kõnevõimelise ja elavusest hoolimata mõjub oma võrdlemisi tasase hääle tõttu kuidagi pisut tagasihoidlikuna. Kui aga kuski tunnis küsitakse faktilisi andmeid „ammu möödunud aegade“ või isegi mõne mitte koolikursusesse puutuva küsimuse kohta, siis lõövad kõik pihud lõkkele. Oma mäluga ajaloo ja ka muul alal ta otse rabab ja masendab kaasõpilasi. Ajaloo kõrval on mõnikord kauges minevikus matemaatikale ruumi pisut väheks jäänud, kuid sellest on ta ratsionaalselt läbi viidud ruumijaotusega üle saanud. Muidu muga-vustele kalduvana end õppeainetega liialt ei vaeva — seega keskmine õpilane. Eraelus huvitatud muusikast ja kirjandusest. Üldiselt on ta häätlik ja häätuline, alati mõistlik ja korralik, mistõttu mõjub täiskasvanuna ja enesekindlana. Kindlaid tulevikukavatsusi seni veel pole (esimene leheküljel 144).

Johanna Sultsenberg. Tumedajuukseline, korrapärase näojoontega tütarlaps, kes oma välimusega võiks palju rohkem välja paista, kui ta poleks nii tagasihoidlik ja endasse süvenenud. Ta ei näi kunagi naervat ega vaimustuvat (vähemalt koolis) südamest ja jääb klassi üritustest kuidagi kõrvale. On alati rahulik ja tasakaalukas. Ei lase end millestki segada, isegi mitte kõige kohutavama küsimise hädaohus. Osalt ehk seetõttu mõjub ta unistajana ja pisut ehk kurva-meelsenagi. Kui teda tunnis küsitakse, siis tundub, nagu oleks teda milleski segatud, ja kuigi ta ka oskab, vastab ikkagi kuidagi tujutult. Üldiselt väga sümpaatne ja õrnatundeliselt mõjuv tütarlaps, kellele nagu kardaks öelda midagi kaalumatu või hoolimatut, kartes teda solvata. Väga huvitatud võimlemisest ja lavatantsust. Käib hoolega harjutustel, et suvel Soomes eesti võimlejad väärilikt esindada. Kavatab tulevikus minna kehakasvatustasust (teine leheküljel 144).

Helmi Taimre. Töökaimate õpilasi nii õppetöös kui ka väljaspool õppetööd. Ainukesena klassist evib päälle õppetööd veel eriuülesandeid. Samuti on ta ainukesena truuks jäänud algkooliaegsele sõbratarile Heldinile, mille tõttu nad saksa keele õpetaja poolt on riskitud nimega „Siamische Zwillinge“. Nagu juba märgitud, on ta töökas ja korralik. Ei lase kergemeelselt mööduda midagi tunnis kuuldu, vaid kogub hoolega tarkusi oma vihikusse. Pideva ja korraliku töötamise tõttu on saavutanud enesekindluse. Oma mõtte avaldamisel on julge ja sõjakas, mis avaldub eriti sõnavõtus eesti keele tunnis. Samuti on elus energiline ja südi tütarlaps. Ajaviiteks loeb vahel kirjandust ja on kinodiivade kummardaja, kelledest ta on vaimustatud veel mitmed päevad päälle seda, kui ta filmi on näinud. Ta tulevikukavatsused on kooskõlas ta töökusega, nimelt kavatab ta minna õdedekooli (kolmas leheküljel 144).

Laine Tomsar. Pikemakasvuline energiline tütarlaps. Ettevõtlik ja igas asjas kergesti vaimustuv. Ei jää kunagi vaikseks pealtvaatajaks, vaid lööb igal pool julgesti kaasa. Vaimustus kestab muidugi ainult niikaua, kuni leidub jälle mõni uus tegevusala, mis rohkem võlub. Talvel näiteks hülgas miskipärast uisutamise, millest oli juba

mitu aastat vaimustatud, ja hakkas suusatama. Kes teab, kauaks sedagi? Viimasel ajal on huvitatud eriti masinkirjast. Vahetundidel võib teda leida, kui tal just midagi põnevat oma sõbratarile-nimekaimule rääkida pole, alt kantseleist harjutamas. Sellest on tingitud sagedased tundi hilinemised. Ta ei salli ka teistes loidust. Vihkab samuti kuldset keskteed, välja arvatud õppimine. Laisemaid virgutab õppima, virgematele annab nõu ennast ilmaaegu mitte vaevata. Tulevikuks on tal mitmesuguseid kavatsusi. Sügisel läheb kindlasti ülikooli, aga enne seda kavatseb teha veel palju muud (esimene leheküljel 145).

Virge Tork. Raske on kujutleda laialdasemate huvidega ja rohkem tegevat õpilast kui tema. Ta mängib klaverit, käib kontsertidel, kunstinäitustel, teatris ja kinos, kõneleb kõigil aktusil ja muil pidulikel sündmusil, on aktiivne tegelane õpilasüritusis, intervjueerib suure eduga, armastab jalutada ja sportida, käib loenguil ja koosolekuil. Loeb palju nii luuletusi kui proosateoseid. Laialivalgumist ja killustumist takistab seejuures ta eriline huvi muusika vastu. On üks haruldasist, kes peavad vastu korraga muusikakoolis ja gümnaasiumi lõpuklassis. Kontsertidest on sel aastal vahele jätnud ainult paar vähema tähtsusega õhtut. Esteet, nagu nähtus ka klassis korraldatud ankeedi põhjal. On väga nõudliku ja peene maitsega. Stiilidest eelistab oma iseloomule ja välimusele vastavat rokokoo-aegset õrnust ja graatsiat, elurõõmsat kergust ning sädelevat vaimukust. Seetõttu on ta lemmik-komponistideks muidugi Mozart ja Hayden. Kirjandusest otsib eelkõige vaimukust ja kergust. On ka ise teravmeelne ja üllõbus. Vihkab kõike raskepärast ja kohmakat. Kirjandeid kirjutab otse šouliku vaimukusega. Rikastab meie klassi argooliste ütlustega, nagu „oh sa postal“, „jahah“, „metsik olemine“, „paanika“ jne. Eel-nimetatud ohked kuuluvad enamikus väljenduste hulka, mida ta tarvitab rasketel silmapilkudel. Ja sellega ta muretsemine piirdubki. Hääd tuju ei kaota ta kunagi, kui ka vahel töö kipub üle pää kasvama. Üldse on ta hiiglatore kaaslane, alati lõbus, optimistlik ja häätahlikult abivalmis. Jaqab oma viimse kaaskannatajate (kas teadmishimuliste või muidu-näliaste) vahel. Huvitav, et tal muusikakoolist ja päris-koolist jääb aega üle veel õpilas-isetegevusekski. Igal pool saavutab ta üllatavalt suurepäraseid tulemusi. Lootustäratav pianist. Klassis elu-aegne cum laude ja andekaim õpilane. Humanitaaringi juhatajana on ringi mitmest raskest heitlusest õnnelikult läbi juhtinud. Pääle kõige muu ka hõimutegelane: plaanitseb päris tõsiselt sõite Ungarisse ja Soome. Kui tuleb sügisel tagasi oma taevani ülistatud Rutjalt, hakkab ülikooli filosoofia-teaduskonnast tarkusi ammutama (muuseas harrastab seda tasapisi juba praegugi) (teine leheküljel 145).

Helene Vahi. Säravalt lõbus tütarlaps, kes oma lõbususega alati oskab kaasa tõmmata. Armastab tantsu ja muid lõbusaid ja kergete ajaviiteid ning on alati valmis kõigi „üritustega“ kaasa lööma. Peaaegu puhtakuuline sangviinik, seetõttu ehk pisut kergena mõjuv. Andekas, kuid suhtub õppimisse ettevaatlikult. Evib küllaldisel määral optimismi, et mitte kaotada pääd ka lootusetuimatena näivates olukordades. Ka ei suuda kauaks ta meeolelu tumestada teda järjekindlalt seiravad õnnetused. (Hiljuti sai närviõki ahilt talle peaaegu pöhe langeva telliskivi tõttu, praegu käib sidemeis käega trepist kukkumise tõttu jne.) Kunstiliste kalduvustega: huvitatud maalikunstist ja näitlemisest ning deklameerib kõrgstiilis. Kahel viimati mainitud

alal ei piirdu ainult esinemisega, vaid harrastab ja arendab vastavaid andeid praktiseerimise otstarbel ka tegelikus elus. Kuulub nende väheste õpilaste hulka klassis, kes mitte ainult „muist“, vaid ka omast vennast on vaimustatud, ja hakkab tulevikus tegema seda, „mis veli Paul ütleb“ (kolmas leheküljel 145).

Erna Villemson. Palju teda küll ei kuule nimetatavat tema õige nimega. Ikka kõlab üle klassi tema „varjunimi“ — Villu. Läbi ja läbi vaikne koolilaps, kes ennast „avaldab“ tunnis vaid minimaalselt ja sedagi vaid juhul, kui mõni pedagoog seda kateooriliselt nõuab. Välimuselt pisut askeetlik, kuid arvestades tänapäeva moodsat joont, võib seda siiski ainult saleduseks nimetada. Meie klassiga ühines alles möödunud sügisel, mistõttu klass ei evi kuigi laialdasi teadmisi tema eraelust. Oma sõbrataride keskel olevat eriti hinnatud kui hää šlaagerite laulja, millisel alal on kahtlemata kompetentsemaid kogu klassis. Sellelegi vaatamata täiendab end üha edasi. Mis puutub tema edaspidisesse elusaatusesse ehk tulevikusse, siis on niipalju teada, et edasiõppimine teda ei veetle, vaid Villu kavatseb kohe ellu sukelduda põhimõttel: küllap midagi juba leidub! (leheküljel 146).

Vb klassist kui niisugusest.

Marta Sorgsepp,
Vb kl. juhataja.

Vb klass — see on toredamaid klasse maailmas, nii arvavad tüdrukud ise ja pedagoogidki. Kuid samal ajal on viimased ka hoopis teisel arvamusel: viieteistkümne aasta jooksul polevat meie koolis olnud säärast klassi, kes on niivõrd naiselikust täis, s. t. omavad ja väljendavad igal sobival ja mittedobival juhul oma

suurt ja taltsutamatu lobisemisiha. Ses suhtes, tõsi küll, on Vb õpetajatele omaette kirstunaelaks. Muidu aga tüdrukuid kuidagi laita ei saa. Igaüks on omaette anständig young lady (nagu arvas üks naispedagoogest), igal ajal enda eest väljas ja ei taha autoriteeti peale iseene häämeelega tunnustada. Kui aga kõik need ontlikud ja viisakad tütarlapsed klassis või kuski mujal kokku saavad, siis on lärmi laialt. Iga väiksemgi ülekohus saab eluküsimuseks ja selle õiglaseks lahendamiseks astub siis kogu klass üksmeelselt ja kindlas veendumuses süüdistajale vastu. Ja selliseid auküsimuste õiendamisi on viimasel aastal olnud üsna rohkesti.

Tüdrukute omavahelise läbisaamise kohta ei saa midagi laitvat öelda. Eriti viimasel ajal on see süvenenud ja palju soojemaks ning sõbralikumaks muutunud. Asi oleks läbisaamisegi suhtes esmajärguline, kuid siin tekitab ainsaid pahanusi tüdrukute liigne jutukus, mis vahetevahel kipub riivama isiklikke vahekordi. Mis aga õppimisesse puutub, siis on tüdrukud end tänavu erilisel kokku võtnud ja Vb seisab klasside reastus õppimise häduse järgi teisel kohal, kuna mineval aastal tuhnis veel tagumistes ridades. Õppimises on samuti igaüks enese, aga ka kaasvõitlejate eest väljas kogu päa ja

südamega, nii et rakendatakse võimaluse piirides ka kristlikku õpetust.

Üldiselt võib klassi motoks pidada: „Ah, kui juba mürgel, siis mürgel lõpuni!“ Oma huumorimeelt ja mürgeldamisiha rahuldavad V-b näitsikud vahetundidel, kus igal aastaajal ja igal vahetunnil on kuulda klassi organiseeritud laulukoori lõbustamas ka teisi koolikaaslast, häirimas aga ühtlasi korrapidajat-õpetajat. Samuti tunde, mis hakkavad igavaks muutuma, lõbustatakse naljakate vahelehiüetega, tütarlapselikult heledate kilgetega. Majapidamistundides avaldub tüdrukute perenaiseoskus, mida küll suurimal määral kasutatakse meisterlikkude magusroogade valmistamiseks.

Niisiis kõike arvestades on V-b kl. tütarlapsed säärased, kes loovad hubase ja mugava meeleolu ning sobivad suurepäraselt õrnahingelisteks ning lõbusateks perenaisteks. (See viimane lause on muide meie elulistes asjades kompetentse ja vägagi kriitiseeriva füüsikaõpetaja hää tunnustus.)

V b klassi abiturientide iseloomustusi.

S k u n d a A r e n s. Klassi saledaim tütarlaps, kes suhtub tõsiselt kõigisse elunähtusisse. Kogub hoolega igasuguseid teadmisi õppetöö alalt, eriti mis puutub arstiteadusesse ja lastekasvatamisesse. Kuid tal ei puudu ka tütarlapselikku särtsu, mis avaldub aga kõikide viisakusreeglite piirides. Alati optimist teda ümbritsevate olukordade suhtes. Kõikide poolt hinnatud ja lugupeetud, eriti viimaste tundide ajal, kus meie Kiisu jagab ohtrat söögitagavara nälgaste kaaskannatajate vahel. Kuna Kiisu on meie kõige kunstitaotlevama ringi — Kunstiringi — juht, siis on ta tulevikukavatsusekski tegelda edasi samal alal (teine leheküljel 147).

A s t a A s m a n. Väike saledakehaline kassina painduv tütarlaps, kes kogu oma ihu ja hingega on pühendunud lavatantsule, mille eest on saanud ka stipendiumi. Kuid seejuures ei jäta ta hooletusse õppetööd ja saavutab selgi alal hinnatavaid tulemusi. Eriharrastusena tuleb Asta juures märkida suurt huvi kino ja salongtantsu vastu. Lemmiklektüüriks on moodne kriminaalkirjandus. Oma põnevat meeleolu leevendab seejuures klaverimänguga. Asta silmapaistvaimaks jooneks on otsekoheus, mida pahvatab näkku isegi parimale sõbratarile. Samuti on kergesti haavuv, kuid ei suuda kellegagi pikemat viha pidada. Tulevikukavatsuseks on jätkata õpinguid lavatantsu arendamise alal ja võib-olla ülikooliski (kolmas leheküljel 147).

M e e t a E h r l i c h. Muheda näoga blond näitsik. Kuigi esineb klassis hiirvaiksena ja hülgab vaid oma teadmistega, sest Meeta pühendub sügavalt õppetööle, on ta ometi kaunis aktiivne seltskondlikus elus, eriti viimasel ajal, külastades kaunis ohtrasti pidusid ja teisi selle sarnaseid „asjandusi“. Järgmisel päeval käib Meeta siis ülmas meeleolul mööda kooliruumi peaaegu tangotaktis. Muidu on Meeta kaasõpilastesse hästi suhtuv ja igati abivalmis. Tulevikukavatsuseks ülikool ja värvitekkel (esimene ülalt järgmisel leheküljel).

Hilja Freimann. Blond, sale, sõstrasilmaline sporditar, lopsaka loomuliku huumoriga. Illu pole hinnatud mitte ainult klassikaaslaste, vaid ka spordiilma poolt, kuna kannab väarikusega Eesti I naiskuldjuuja tiitlit. Ka võimlemistunnis on Illu võimlemisõpetaja paremaks käeks. Tulevikus kavatseb Illu end veel täielikumalt spordile pühendada. Tants ei kütkestanud Illut hulka aega, kuid viimasel ajal on sel alal toimunud suur muudatus, ja nüüd võib Illut tihti näha pidudel keerlemas parketil. Ülilõbusas meeleolus ja samasuguses seltskonnas esitab „seltsimees“ Pilliga „hispaania tangosid“. On koolis Spordiringi juhtivamaid jõude ja peale selle evib veel naiskonna kapteni tiitlit. Tulevikukavatsuseks kehakasvatustituut (teine üältä).

Juta Haljasmaa. Kannab meie Õpilaspere „presidendi“ tiitlit ja on sellega esimeseks kodanikuks TTG-s. Igati auväärne isik ja täidab oma kohuseid korralikult, mängides teisel vahetunnil posteljoni. Muide alati naeratav ja kuldse südamega tütarlaps, kes võtab elu külma rahuga ja optimistliku meelega. Võlutud pealinnast ja selle lähemast ümbrusest. Samuti on talle südamelahutuseks muusika, eriti klaverimäng ja mängiid. Ka ei põlga ta pidusid ning seega ühes salongtantsu. Jussikese armsamaks toiduks on vahukoor, mida ta sööb ülimal määral. Mida kavatseb teha tulevikus, pole kindel (pilt lk. 147. esimene üältä).

Laine Hermann. Tore tüdruk on Laine, kellel leidub temperamenti ja mürolimeelt ülimal määral, olles seega õpetajatele vahaks vaimuks. Ent viimasel ajal on Laines sündinud suur muudatus, nii et pedagoogidelegi ei ole see iäänud tähele panemata, ja mõnigi neist naneb seda armumise arvele. Ometi on Laine ise veendunud, et ta eluilmaski oma südant ei kaota. Õpinuisse on Laine hakanud samuti tõsiselt suhtuma, olles klassi paremaks õvilaseks. Eriti huvitab Laine aialuua ja füüsika. Ikka on ta enne neid tunde ahastavaist klassiõdedest ümber piiratud. Koolis on Laine tähtis ja mitmekülone teelane, kuuludes Kunstiringi juhatusse ja kandes TTG tegevtoimetaja tiitlit, kuna ta on ühtlasi stipendiumiga hinnatud kirjanik ja kunstnik. Kodutütarde peres lööb ta samuti kaasa. Tundides ilmutab suurt aktiivsust etteütlemise näol. Ent siiski leidub Laines ionnakust ja iialgi ei kannata ta kellegi „käpa all olemist“. Tulevikukavatsuseks arvatavasti ülikool (kolmas üältä).

Mary Hüprus. Eksootilise välimusega tütarlaps, kes armastab alati kanda rõõmsaimelisi salle koolikrae asemel ümber kaela. Juba esimeste kevadkiirtega näeme Maryt kasutavat iga võimalikku silmapilku, et muuta oma tumedat näoilmet veelgi tumedamaks Nivea kreemikarbi abil. Õpinguis eriti andekas keelte alal, samuti on Mary huvitatud muusikast, kuigi sellesinase ande esiletoomisega teiste ees on kaunis kitsi. Iseloomulik on talle eriline kannataja ilme sel korral, kui mõni pedagoogidest juhtub teda küsimustega häirima, sest Mary võtab pingist tõusmine mitmesugustel põhjustel vähemalt viis minutit aega. Muidu on optimist läbi ja läbi (neljas üältä).

Asta Kisper. Loomulikkude pruunide lokiidega nägus tütarlaps. Ainuesindajana Vb-s kannab päevast päeva helevalgeid käti-seid. Hüüdnimeks Ats. Hää kasvatusena viisakas tütarlaps, kes sügi-seti tantsutundide hooajal oli otsitud tantsupartneriks tütarlastele tun-dide vaheajal. Kevadel läheb hinda Atsi tugevajõuline lauluhäl, ilma milleta Vb laulunärv oma võimsuse all kannataks. Lahke ja hääsüdameline näitsik. Kui aga õigus on kas või kõrgemaltki poolt riivatud, siis tõuseb Atsis trots ja kangekaelsus. On eriti abivalmis saksa keele mitteoskajaile. Sageli muutuvad Atsi eluruumid pääle lõunat büroo-ruumideks, kus hädalisi voorib hulvana sisse ja välja. Tulevikukavat-sustest vaikib.

Aino Kulasalu. Tänavuaastane klassi ainus cum laude, nii-õelda klassi kroon, kes pole elus kordagi spikerdanud, vaid suvatseb kõik alati korralikult viimse peatükini ära õppida. Oma kogutud teadmisi jagab Aino alati päev enne matemaatikatunde enamikule klas-sist ja siis on Ainogi elukorter nagu Kisper'il sõna tõsisel mõttes täis kiilutud abivajajaid klassikaaslasti. Suures hädas pidas Aino kord plaani juba Bürgemusse saali üürimisest. Seejuures on Ainol küllalt huumorit ja särtsu. Eriti hinnatud on Aino lõbusa seltsilisena ja hää perenaisena. Omab peaaegu ainsana klassis sügavat religioosset tun-net ja oma kirjutuslaual annab ta esikoha uuele piiblile. Eelistab maaelu oma lihtsuse ja loomulikkusega linnaelule. Kaine elusse suhtumisega, mõlema jalaga reaalsusele toetuv, enesest lugupidav ja kau-nikesti iseteadev.

Lya Laar. Blond, loomulikkude lokiidega ultratemperamentne tütarlaps, kes segab tihti tunde oma heledate kilgetega. Õppimisesse hoolsasti suhtuv, vaatamata sellele, et harrastab samal määral ka selts-kondlikku elu, eriti mis puutub pidudesse. Kõik, mis on hele ja kirev, rõõmustab Lyat. Evib omapärast luule- ja laulunärvi, tarvitab ohtrasti võõrsõnu. Tantsupartneriteks enamasti vähemusrahvuste esindajad. Lya on küllaltki kapriisne, ja kui keegi või miski peaks ta lõbusat tuju rikkuma, siis kukub ta kas või hüsterikasse. Tulevikuunistuseks üli-kool ja kõik, mis sinna juurde kuulub.

Hilda Loogu s. Kutsutud ka Childaks. Armastab istuda tunnis tagumistes pinkides, kus üksikute naerupursetega tuletab meelde oma olemasolu. Eraelus tegeleb omaette, olles samuti klassi üritustes kül-laltki passiivne. Elavaks muutus aga enne abiturientide pidu, kus soovi-tas peokavva võtta elavaid pilte, eriti metsamiljööst. Tähelepanev on Childa poliitiline meelsus, sest ta eelistab tuliselt kuningriiklikku korda ja ka kuningaid, eriti Gustav Adolfit. Oma arvamusi avaldab Hilda ajaloo-tunnis. Eraelus armastab veel stabiilsust ja on viimasel ajal huvitatud arusaamatul põhjusel kodutütardest. Toiduks eelistab „tal-linna killusid“ ja kõike, mis sealt pärit on.

Salme Martinson. Vaikne, unistavate silmadega tütarlaps, kes on kaunis eluvõõras ja kohtlane. Kannatab seetõttu suuremal määral sõbratari türanniseerimise all. Õppimises tasapisi läbivedav, ent mitte kunagi hätta jääv. Väljaspool kooli on Salme hüüdnimeks Maraton, koolis kutsutakse teda Mardipojaks. Vaikne, aga kuna ta kõige kiuste omab ülilõbusaid seltsilisi, satub vaene Mardipoeg vastu oma tahtmist nagu kogemata igasugustesse sekeldustesse, mis tekitavad talle suuremal määral südamevalu. Oma iseloomus on Salmel siiski küllalt trotsi ja äkilisust. Vihkab täielikult meessugu, leides nad vajalikud olevat ainult tantsutunnis. Viimasel ajal külastas ka mõningaid koolipidusid, kuid mitte kunagi omal vabal tahtel, vaid ikka sõbratari käsul.

Elfriede Mõrd. Ainuke patsikandja meie klassis. Suurte kunstiliste huvidega ja annetega tütarlaps. Tema teeneks tuleb lugeda seda, et teised koolid on informeeritud meil aset leidvaist üritusist. Alati sõbralik ja ennast ohverdavalt abivalmis. Iseloomult tasakaalukas ja leplik, kes halvimalgi juhul kõvasti ei halise. Ägestub ainult suuremate summade sissenõudmisel, sest on olnud eluaegseks klassilaekuriks. Tulevikukavatsustest vaikib tasa ja targu. Hüütakse Feediks. Palavaimaks sooviks vist siiski minna Tallinna Riigikunstikooli.

Hella Müller. Igapidi nägus tütarlaps ja tähtis selle poolest, et evib meistritiitlit õppetöö korraldamiseks. Kuni tänavuse aastani põlgas salongtantsu, muutis aga oma otsuse sel aastal ja on olnud kogu talve innustunud tantsuharrastaja. Lõbustab oma pinginaabreid eriskummaliste naljadega, jäädes ise surmtõsiseks, kuid pannes kuulajad lõpmatult naerma. On huvitatud eriti füüsikast, leiutades mitmesuguseid uusi tõdesid magnetiseaduste alal. Tulevikuunistuseks lõbus ja hiilgav elu ning Alma mater.

Linda Oja. Kes suhtub sellesse maailmaelusse pessimistlikult, see on Ussike. Üldiselt hääsüdamealine, sõbralik ja jutukas, kuid võib ka tõsiselt vihastuda ja paar pisarat valada maailma kurjuse üle. Eriharrastuseks lavatants, milles teeb märgatavaid edusamme. Kogub putukaid, marke ja filminäitlejaid, on samuti sagedaseks kinokülastajaks. Armastab vaikset maaelu ja kevadist loodust. Omab veel hinnatavat lauluhäält, on selle esiletoomises aga liialtki tagasihoidlik. Seltskonnaelust väljaspool kooli võtab aktiivselt osa, küllastades koolipidusid ülimal määral.

Aino Oru. Tagasihoidliku käitumisega ja ilusa välimusega kaaslane. Ülimal määral pühendunud lavatantsule. Õpinguis hästi edasi jõudev ja tunneb erilist huvi looduse vastu. Kaasõpilastesse tagasihoidlikult, kuid abivalmilt suhtuv. Harrastab käimiseigi juures plastilist joont. Oma õigusi läheb Aino pedagoogide ees rinnaga kaitsma, seejuures ei lähe kunagi üle viisakuse piiride; viisakus näib temale nagu külge sündinud olevat. Tulevikukavatsuseks ülikool ja edasiõppimine tantsu alal. Aino on ju üks tänavuaastastest stipendiaatidest koos Asman'iga, keda hinnati väljapaistvate annete eest lavatantsu alal.

Salme Pastak. Sporditüdruk loomulikkude lokkidega. Pärit Elva liivaranna lähedalt. Ükski asi ei suuda Sallyt röövida ta alatist ja talle nii omast naeru ja lõbusat tuju, ja kuigi mõni asi kipub kehvasti minema, pigistab Sally paar pisarat silmanurgast ja naerab jälle. Nagu üks ontlik koolilaps kunagi ei pea Sally õppimisest eriti lugu, sest läbi tuleb omadega niikuinii. Oma südamesõbratari Lainega vaheatab tihti äsjamöödunud sündmuste muljeid, häirides seega tihti õpetajate kannatust ja segades klassi tähelepanu. Sally korter on alati avatud, kuhu kogunevad „seltsimehed“ arutlema tulevikuplaane. Seal on ainuke võimalus „nelja käpaga“ diivanil istuda.

Laine Pill. Tore läbi ja läbi. Suurest poolehoiust kutsutakse teda klassikaaslaste poolt kaasvõitlejaks ja seltsimeheks. Omab suurimat portsjonit naeru- ja laulunärvi, mis ilmneb eriti majapidamistundides. Õppimises kui vaimuvaevamisest Laine suuremat ei hooli, sest läbi tuleb ta ju selletagi. Lemmiklektüüriks on viimasel ajal lasteleht. Võrkpallis lööb Laine kõvasti kaasa, kuigi teinekord viskab enam korve kui üle võrgu. Innustunud spordiharrastajana võis teda terve talve läbi näha seltsimees Freimann'iga laupäeval ja pühapäeval ülikooli võimlas. Samuti võis Lainet talvel sageli näha Botaanika-aia uisuteel iluiskudel poognaid keeramas. Kuuldavasti kavatses ta ka tulevikus sel alal edasi tegutseda. Kooli isetegevusest võtab Laine agaralt osa. On koolis kahekordne sekretär — Õpilaspere Esinduses ja Spordiringis. Kuigi Laine on igapidi mürtsutüdruk, leidub nalja ja naeru taga alati teraket tōtt ja tundelikku südant, mida Laine ise aga hoolega varjata püüab. Viimasel ajal on Laine nii-öelda „kahe kuhja vahel“. See ristisõnamõistatus näib osutuvat raskeks ja südamelähedaseks probleemiks. Tulevikus kavatses iseseisvalt elus läbi lüüa.

Aino Põll. Toredad mustad juuksed on Ainol ja ta omab õrna ja habrast hinge. Pärit Elvast. Klassis tagasihoidlik ja vaikne, elavam ainult lähemate sõbrataride ringis. Tal on omapärast ja hinnatavat luuleannet, mis viimasel ajal siiski soiku kipub jääma, — või ei taha Aino oma „hinge“ teistele näidata? Lõpetab harilikult kuuenda tunni paar minutit enne ametlikku aega, sest peab ruttama rongile. Viimasel ajal näeb erilist vaeva füüsika konspekti hankimisel, kuna suhtub õppetöösse küllaltki tõsiselt.

Helgi Puhkason ja Veronika Tomson. Tahes või tahtmata ei saa neid lahus vaadelda. Helgi-Viiu ja Veronika on Vb kl. naljahinged. Kahekesi hoolitsevad nad vajaliku meelelahutuse eest, nii et tunnid muutuvad otse naudinguks, kui nemad häält tõstavad. Õpetajatele on nad suurimad kirstunaelad. Puhkasoni alias Puhkat iseloomustavad ennenägematud haiguseperioodid ja tõvehood. Nende vältimiseks tarvitab ta kõiksuguseid arstimeid. Tavalisemaks on tundide ajal pudelist rüüpamine kõha vastu. Ta võtvat „maarpuna“, nagu ise kinnitab. Samuti on aedvili (porgandid, kaalikad jne.) harrastatavad hambavalu tõrjevahendid. Ei tantsi ega külasta mingisuguseid pidusid. Õnnetuseks kannatab korduvalt hüppelihase nihestuse all, mille tõttu tarvitab sageli kolmandat jalga, n. n. Steckenperdi. Armastab muide väikesi lapsi ja tahab jääda lasteta vanatüdrukuks. Huvitatud arstiteadusest ja piiblitundidest. Tomson alias Tommi on küll tervema konstruksiooniga, kuid häirib sageli oma rahutu vaimuga. Eriti tegemist on tal meesõpetajatega, olgugi et ise suure häälega kinnitab, et ta ei olevat milleski süüdi ja istuvat klassis hiirvaiksena. Õpetajad ei taha aga teda sugugi uskuda, nii et lahingut ja seletamist on alati laialt. See on talle ometi andestatav, kuna ta on noorim klassis. On ainuke tüdruk, keda mõni meesõpetaja kutsub järjekindlalt eesnimediga Veronikaks. Eriharrastuseks on pühapäevahommikused suusaretked ja ilmade soojenedes autosõidud. Huvitatud samuti arstiteadusest ja mitmeti tegelev usulistest probleemidega. Kuigi Puhka ja Tommi mõlemad on meestepõlgajad, huvituvad nad siiski teiste romantilisist elamusist, mängides õhtusel ajal detektiivide.

Hilja Püttsepp. Väike, brünnett, kärmas ja käbe tütarlaps. Hoolas õpilane. Kui õpilane, siis täielikult, kui spikerdab, siis veelgi täielikumalt, kuigi viimasel korral pole tulemused alati hiilgavad. Koolis võrdlemisi vaikne ja tagasihoidlik, olgugi et käib üsna järjekindlalt koolipidudel ja harrastab tantsu. Kodukohas Puhjas on palju elavam ja mängib väikseltselt seltskonnadaami. Klassikaaslastelt armastatud hing, kuna on küllaltki kaastundlik süda ja võimetekohaselt abivalmiski. Küllaltki huvitab teda käsitöö, omades seetõttu juba mitmeesemelist veimevacka. Tulevikukavatsuseks mõni perenaisekoht suures talus.

Kaja Pöder. Pikakasvuline sportliku kehaehitusega tütarlaps. Uustulnuk meie peres. Iseloomult sõbralik ja hooti küllalt elav ja naljatlev. Muidu aga tasane. Sobiks hästi korralvuriks, sest loob tihti klassis vaikust ja rahu. Et ta elab linnaserval, siis on saanud tast olude sunnil kiirkäija ja tema pikkade sammudega vaevalt keegi väiksem „vend“ saab sammu pidada. Jagab tütarlastele täpseid teateid ja uusimaid viise operettidest, kuna peab tihedat kontakti teatriga. Tema elu lipukirjaks olevat: „Süües läbi elu!“ Et Kaja on suurte teaduslike huvidega, siis jääb tulevikukavatsuseks ikkagi Alma mater.

Laine Raudsepp. Pikakasvuline mahe Gretchen. Armastab häbelikult silmi maha lüüa. Koolis enamasti vaikne, ainult oma sõbratari Salmega tõmbab vahest pedagoogide tähelepanu endale. Õppeainetest eelistab eriti kodanikuõpetust ja inglise keelt. Viimasel ajal võib Lainet sageli raudteejaamas kohata ja ta eriliseks huviobjektiks on mitmesugused lainetelõhkumised ja nende teostajad. Huvitatud moeküsimusist. Harrastab suurimal määral kehakasvatust igasugusel määral, näit. ujudes, suusatades, võimeldes. Tulevikukavatsuseks ülikool ja värvitekkel ja muidugi tudengielu ka.

Linda Reevits. Keskmist kasvu, saledakujuline, loomulikkude kiharatega tütarlaps. On olnud eluaegseks klassivanemaks. Tänavu ka Õpilaspere vanema kohustetäitja. Kas suurtest kohustustest või millestki muust tingituna harrastab suurimal määral akadeemilisi veerand, pool- või terveid tunde. Õppimist peaaegu üldse ei harrasta, kuid sünnipärase andekuse tõttu tuleb muidugi hiilgavalt läbi. Klassis äärmiselt aktiivne ja satub selletõttu tihti pedagoogidega opositsiooni. Rahulikke klassiõdesid häirib ta oma läbilõikavate kilgetega. Koolis suurimaks naudinguks õpetajatega vaidlemine sotsiaalsete probleemide üle. Tal on kindlapiiriline ja eriliselt optimistlik maailmavaade. Eriharrastuseks kirjanduse lugemine, magamine, söömine ja jalutuskäigud talvisesse loodusesse, viimasel ajal käsitöö. Vastassoosse suure kahtluse ja umbusaldusega suhtuv, kuigi asjaolude sunnil ei põlga mõningaid tutvusi. Suvest saadik huviobjektiks kõik, mis läheb Tartust Tallinna või tuleb Tallinnast Tartu. Tulevikukavatsuseks kas kehakasvatust instituut või mõni muu Alma materi teaduskond, tingimata ka kuus beebit.

Helga Ruus. Heledajuukseline, väikesekasvuline näitsik Otepäält. Ei kuulu Vb raudvara hulka. Lepliku loomuga ning on igal juhul igapähega igas asjas nõus, kuna ei armasta sekeldusi. Kus aga tema kiuste mõni pahandus siiski juhtub, on Helga suurimal määral õnnetu ja püüab asja kuidagi loomulikkudesse piiridesse tagasi viia. Pühade vaheajal uurib oma kodukoha loodust. Tulemuseks on see, et ikka ja alati leiab ta säält salajasi looduseelu avaldusi, nagu allikaid jne. Õpinguisse tõsiselt suhtuv. Hiilgab inglise keele ja laulmise-tundides, kuna omab toredat lauluhäält. Tulevikukavatsuseks on astuda ülikooli.

Ingeborg Schipai. Inge on pärit Eesti suurimast kuurordist — Narva-Jõesuust. Intelligentne ja hästikasvatatud tütarlaps. Jagab häid õpetusi eluks ja kaaskannatajatele. Ennast ohverdavalt nõustub esinema teiste asemel esmaspäeva hommikuil. Pärast lõunat võib Inget leida kas kinost või pagaripoest. Tunneb kõrgemaid isikuid-pedagooge. Inge elav ja lõbus iseloom vallandub alati omavahe- lises seltskonnas. Tulevikus — algul täieline puhkus väsitavast kooli tööst, vähemalt aasta kestusel. Hiljem kavatseb midagi eeskujulikku ette võtta, millest praegu vaikib.

Armilde Soom. Muheda näoga, alati optimistlik tütarlaps. Kutsutud ka Miltsiks ja Somkaks. Tema tugev meelekindlus ja optimism lööb kõikuma enne klassitöid ja suuremaid küsimisi. Siis saadab Milts paar sügavat ohet taeva poole ja resigneerub. On võlutud tantsust ja on sel alal oodatud partneriks parketil. Armastab seiklusi. Välismaareisudest ja kunstist on sügavasti sisse võetud.

Ester Sumberg. Madonnanäoga näitsik, nimetatud Estriks. Hääsüdameline ja abivalmis. Klassis keskmiselt kaasalööv. Vahepeal seletab oma vahekordi ja seab väga tõsiselt-veenvalt oma õigusi jalule, ja kunagi ei jää õigus tulemata. Koos kaasõpilastega Ester eriti laulda ei armasta, aga pidulikkudel juhtudel on õnnestavaks momentiks kuulata ta huvitavaid värsse, nagu „Ach du, lieber Augustin“ usw. Kannab ka koolis teiste meelerõõmuks ja õpetuseks kaasas väga kasulikku lektüüri, näit. „Viisik-elektrilistest mõjudest“. Õpib hoolega prantsuse keelt ja külastab huviga igasuguseid kontserte. Lavatantsus tuntud jõud.

Laine Tamme. Suurte silmadega ja ilusa jumega tütarlaps Otepäält. Tunneb suurt huvi moeküsimuste vastu. Kooliaja veedab saksa pansionides. Üllatab kasvatusteaduse-tundides teisi eluliste faktidega, kuna omab avarat silmaringi. Kui mõni pedagoogidest juhtub Lainet küsima, siis heidab ta segajale erilise ja omapärase pilgu. On kooli üritustes tagasihoidlik. Ent mõnel puhul leidub Laineski särtsu, mis ometi peaaegu kunagi täiel määral välja ei pahvatu. Räägib ülitarka juttu pedagoogidega ja kaasõpilastega, nagu juba öeldud, eluliste küsimuste üle. Oma tõekspidamiste eest on Laine alati südikalt väljas. On huvi usuliste küsimuste vastu ja sümpatiseerib „kutsu-
tuule ja seatuule“. Laine tulevikukavatsuseks on ülikool ja seepärast on Laine nüüd hoole ja innuga pühendunud õppimisele, saavutades küllaltki häid tulemusi.

Hilda Totsius. On võimatu Totsi teisenäe ette kujutada kui alati laulvana. Seejuures on Tots armas ja tore perenaine, kellel silmis alati naerusädemeid. Õppeainetest huvitavad Totsi eriti ajalugu, ja käsitöö ja neis tundides Tots hiilgab oma tarkuse ja virkusega. Totsi iseloomustab ühtlasi suur igatsus maa järele. Laupäeviti ja püha-päeviti võib teda harva linnast leida. Aegajalt haarab Totsi suur pessimism sellesinase elu vastu ja sel silmapilgul trotsib Tots kõiki, kes teda häirivad. Tots ei hinda meessugu ja suhtub neisse kaunis üleolevalt. Tulevikukavatsustest ei armasta ta rääkida. Arvatavasti raketab ta oma perenaiselikud oskused oma tulevases kodus, mis peab kindlasti olema maal.

Muusa Valge. Muusa omab sõstrasilmi ja romantilist hinge, olles üldse naiselikkuse kehatuseks. Otsib igas kohas puhast ja selget ideed. Muusa on kaunis kõrgelennuline tütarlaps. Filosoofilise kõnelaadiga ja oma „nina tulle“ pistmas kriitilistel momentidel, kui tuleb vabandada jne., kuna ükski õpetaja ei suuda tagasi lükata ta sügavat palvet, mis on tingitud ta isiklikest veendumusist. Muidu üldse arukas ja andekas tüdruk. Ei jää kunagi hätta vastamisega, sest võib ühest sõnast lüüa kokku romaani. Elusse tõsiselt suhtuv ja loodab sääl tulevikus iseseisvalt edasi võidelda, kuna kooliski leiab pääsetee igas olukorras. Võtab agaralt osa Õpilaspere üritusist ja on Humanitaaringis Vb kl. ainuesindaja.

Irene Vene. Naiselikkude vormidega, tasase iseloomuga, ometi seltskondlik tütarlaps. Omab erilist annet perenaisekohuste täitmisel. Tundides annab õpetusi „vähematele vendadele“. Harrastab veel salongtantsu. Ta on eluaegne pojakumi pooldaja, ja vaevalt möödub ühtegi pidu sääl ilma Kreenuta, kuigi ta seejuures teisi koole unustusse ei jäta. Koolis sõprade ringis küllaltki kinnine, kuid alati lõbus ja seltskondlik väljaspool kooli. Lähemas tulevikus järgneb abielu.

Väsimatu linnupojake.

Lastetoa akna lähedale on tõstetud väike valge voodike. Redelitaolise pulgareaga tagant piiluvad pisikese kolmeaastase poisipõnni tõsisevaatelised sinisilmad. Haigusest toibuva lapse voodi ees istub vanaema. Istub veidi kõsitõmbunult, prillid ninal, lõngakera rüpes ja heegeldab. Küllap vanaema on valvamisest väsinud, silmalaud vajuvad ajuti vägisi kin-

ni. Kohe aga virgub ta, teeb ägava käeliigutuse ja sõrmed liiguvad virgalt edasi.

Vastu aknaruute krabiseb peent sügisvihma.

„Vanaema, miks väljas sajab vihma?“

„Sellepärast, et Taevaisa laseb sadada.“

„Kas Taevaisa kallab vett oma toobiga?“

„Küll ta vist kallab jah.“

„Kuidas taevaisa tohib? ... Tema vist ei ole ema sääl taevas.“

Paus.

„Aga vanaema, miks see tsäpi (kärbes) sääl seina pääl ronib?“

„Talle vist meeldivad lilled.“
(Lastetoa tapeet on nimelt üle puistatud suurte eredavärviliste õitega.)

Jälle paus.

„Vanaema, loe mulle, kuidas neegripõnnid on mustad.“

Vanaema asetab töö kõrvale, otsib lauvalt rohelisekaanelise lugemiku „Laste sõber“ ja loeb laulust „Laps ja lõoke“:

„„Ütle, kuhu jätsid kure, kuhu jätsid pääsukese?“

Avalda, kus on see maa, kuhu talveks lendad sa?“

— „See on kaugel mere taga, sääl, kus päike lõõmab väga, sääl, kus väiksed neegripõnnid, mustad nagu tõrvatünnid...“

Laulu haripunkt on saavutatud. Lapse hele naer katkestab lugemise.

„Aga mis on kured?“ küsib põngerjas varsti.

„Kured on suured valged punaste nokkadega linnud.“

„Aga kuidas kure teeb?“

„Kurg teeb kluu-kluu.“

„Aga mis on pääsukesed?“

„Pääsukesed on ka linnud.“

„Aga kuidas pääsukene teeb?“

„Pääsukene teeb tsii-tsii-tsii-tsii-tsirr.“

„Aga kägu teeb kuku.“

Natukese aja pärast:

„Vanaema, anna mulle mu len-

nukiraamat.“

Vaadatakse suuri värvilisi pilte.

„Aga vanaema, miks laevad ei kuku vette?“

„Ah laevad? Nemad ujuvad vee pääl, nemad ei kuku vette.“

„Pobispaadid (mootorpaadid) ka ei kuku vette... Aga näita, kust tehakse mootorrattale põkk (pannakse käima)?“

„Pojake, seda ma küll ei tea.“

„Vaata, säält, säält. Ilmar näitas, kust tehakse põkk. Aga tsõhh (õde) kah ei tea.“

Varsti on poisu tüdinud piltidest. Vanaema asetab raamatu hooletult lauale.

„Vanaema, ära pane lennukiraamatut viruti (korratult)!“

Vanaema viib raamatu riiulile.

„Aga vanaema, kus tehakse jänkusid?“

„Vabrikus.“

„Aga kus tehakse kalu-kutid (mängukannid)?“

„Ka vabrikus.“

„Aga kus tehakse tuisad (mänguahvid)?“

„Ikka vabrikus.“

„Aga kus tehakse tudukleit?“

Kordub automaatselt: „Vabrikus.“

„Ei, ei — tudukleidi tegi õmbleja.“

Vanaema ohkab sügavalt.

„Mis sa ütlesid — ohh? Ära ole väsinud! Vanaema, oled jälle ää?“

„Olen, olen, mu linnupojake.“

Ja väsimatu linnupojake vadistab edasi...

Virge Tork.

A. H. Tammsaare't külastamas.

(Järg.)

Muusikalt siirdub jutuaajamine kirjan-
dusele.

„Ma olen lugenud ühte kui teist,“ märgib Tammsaare, „aga ei ole leidnud paremat kui vene kirjandus. Kui võtta nimesed, nagu Dostojevski, Tolstoi või Gogol, pole kogu maailmakirjanduses nende kõrvale kedagi panna. Viimase viiekümne aasta jooksul on kogu Euroopa kirjandus olnud vene mõju all. Niisugust mõju pole ühelgi teisel kirjandusel. Muidugi ühiskondlikult pole vene kirjandusel midagi ütelda. Venelased on tundeinimesed ja suurepärase kunstirahvas.“

See olevat Tammsaare isiklik arvamus.

Inglased ütlevad: „Õppige kõigepäält prantsuse keel selgeks, kui tahate inglise kirjandust tundma õppida.“ Inglise kirjandus on ju olnud prantsuse mõju all. Prantsuse kirjanduse tundmiseks peab vene keele ära õppima. Nii juhatavad inglise ja prantsuse kirjandus vene kirjanduse juurde.“

„Muidugi on see maksev tsariaegse kirjanduse kohta. Viimase kahekümne aasta jooksul on kirjutatud ainult üks teos, ja see on „Tiihij Don“ („Vaikne Don“). Uurisin terve möödunud aasta ainult venelasi, aga ei leidnud muud. Tsariaegsed kirjanikud on aga väga suured. Nii ütleb kuski Leo Berg, ajakirjanik ja esseist: „Dostojevski on nii suur, et ta teosed on kui jäämäed, mille otsa Lääne-Euroopa ronib võib-olla aastasadu.“ Teie olete aga Dostojevski jaoks liiga noored. Nad (D. teosed) pole noorsoole ega lastele. Tema pöörab elu liiga põhjast ümber ja nii-öelda hävitab su ära.“

„Saatke aga tingimata näha, mis te sääli kirjutate,“ katkestab Tammsaare jutu ja naerab südamest.

Meie (mina ja mu kaaslane) püüame nimelt masinlikult jäädvustada üksikuid mõtteid, lauseid, sõnu märkmikesse. Meie innukus teeb Tammsaarele nalja. Vahetevahel naerab ta kõigest südamest oma vaikset südamlikku naeru, nõjatudes

tooli seljatoele ja kallutades pääd tahapoole. Tammsaare südamest tulev naer nakatab tihti mindki. Tunnen end täiesti kodusena, märgates küllaltki situatsiooni koomilist osa: kaks kooliõpilast-sissetungijat, meelegeitlikult ajude ja silmadega õgides iga sõna, iga silpi. Huu-
morinärviga inimene nagu Tammsaare ei saa siin vihastuda, vaid naerab, naerab, naerab.

„Saatke näha!“ kinnitab ta veelkord. Muidugi me saadame, aga kuidas me kirjutame, see on iseasi. Ja meie stiil pole ka midagi väärt.

„Ah, mis“ lausub kirjanik, „teie kirjutate, nagu teie olete aru saanud. Ja teate, Tartus ei ole ühtegi inimest, kes usuks, et mul oleks stiili.“ (Muuseum võin kätt südamele pannes tunnustada, et see viimane hr. Tammsaare väide on väär.)

Ja jälle naerab ta lausa südamest.

„Oodake üks terake, ma tahan midagi küsida,“ ütleb Tammsaare ja lahkub toast.

Silmitsen veelkord tuba: valge vaip voodil, toasisustus mustavärviline, laud vaimuimemise kohta äärmiselt korralik.

Tammsaarel on pehme, meeldiva tämbriga hääl. Ta žestikuleerib kõneldes. Hääl on teda jälgida. Ta jutu sisukus, tihedus, väljenduste mahlakus on kõitev. Hääl omab meeldivaid variante.

Tagasi tulles küsib hr. Tammsaare, kas ta tohib meile varsti pakkuda teed.

Loomulikult pole meil midagi selle vastu.

Erna (mu kaaslane) küsib, kas talle meeldib skandinaavia kirjandus.

„Meeldib väga. Aga ka skandinaavia kirjandus on vene mõju all. Näiteks Björnson on seletatav ainult vene kirjandusega.“

Vene kirjandusest jutustab Tammsaare veel palju huvitavat.

Prantslased tõlkisid ja lühendasid algul Dostojevski tööd $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ pääle. Alles nüüd on ta tervelt tõlgitud, ja nüüd küsivad prantslased, kas pikemat enam pole. Venelastel ei ole vormitunnet, vaid sise-
mine purskav elu... Võtame näiteks

Realkooli IIIa kl. abiturientid ühes direktori ja klassijuhatajaga.

I rida: Keete Haberland, Juta Värk, Linda Vene, Helvi Roonurm, Elvi Tints, Maara Kuldvere, Valve Suvi, Aate Mägi, Kunda Koort, Leida Plaksi, Lehti Lepik; II rida: Aino Lõiv, Eda Liiv, Helene Lang, dir. J. Adamson, klassijuhataja E. Rosenberg, Helgi Ridalu, Tamara Kink, Maimu Truumees, Aino Kalvet; III rida: Aino Ossip, Erna Westholm, Öie Suurkivi, Maie Zirnask, Koidula Uudel, Ketsia Rannut, Helma Jögi, Aino Müller, Siiri Kullam; IV rida: Stella Pohla, Eha Olt, Juta Pruuli, Luule Rägo, Endahelle Vilper, Ella Väarsi, Linda Kuusik, Helju Hiimäe, Hilja Parts, Lydia Tõnisson.

Dostojevski. Ta seab üles probleemi: kas inimene on täi või pole? Sina oled putukas. Kas oled täi? Siis võib sind tappa, kui oled täi. Napoleon pidi vaatama inimese kui täi pääle, muidu ei võinud ta lasta tappa nii palju inimesi. Aga nii ei saa. Nagu sa täi tapad, nii hakkab südametunnistusepiin. Dostojevski seab selle nii lihtsalt üles, et oled rabad, nagu puuga pähe saanud."

Edasi jälgib Tammsaare põhjusi, miks võis tekkida Venemaal nii häa kirjandus.

„Venemaal oli umbes 15% kirjaoskajaid ja 5% haritlasi. See väike protsent haritlasi elas aga sellevastu niisuguses külluses, mida on raske ette kujutada.

Mõisades olid oma orkestrid ja viiulikunstnikud. Lermontov suri kahekümne kuue aastasel. Kahekümne-aastasena oli ta üliõpilane. Kui professor eksamil teda küsis, seletas ta niisuguseid asju, millest professor üldse aru ei saanud. Professor raputas pääd ja ütles: „Midagi sellesarnast pole olemas.“ Laskis aga Lermontov'il edasi jutustada. Lõpuks küsis: „Kust te olete selle võtnud?“ — „Teie ei oska ju inglise, saksa ja prantsuse keelt,“ vastas Lermontov. — Need üksikud venelased valdasid viieteistkümnenueteistkümnenaastasel kõiki Euroopa keeli. Tolstoi rääkis inglise, saksa ja prantsuse keelt nagu need rahvad ise.

Reaalkooli IIIb kl. abiturientid ühes direktori ja klassijuhatajaga.

I rida: Helgi Juudas, Lilia Elvere, Hildegard Koidu, Selma Kadak, Aino Orav; II rida: Silvia Saag, Lehte Gärtner, Velda Näping, klassijuhataja A. Abar, dir. J. Adamson, Leili Sirgo, Juta Siirus, Leida Rähn, Helmi Hunt; III rida: Elli Tammet, Ellen Ruubel, Meida Vokk, Aino Piirpää, Aino Kaasik, Armilde Pruuli, Endla Ranna, Karin Brett, Aino Viira, Loreida Põlluaas; IV rida: Magi Paap, Mall Raudsepp, Elsa Tigane, Helgi Hanson, Endla Oksbek, Milla Valdmees, Ava Loit, Elfriede Jaik, Lilli Leheste.

85% rahvast, kes elas täielikus harimatuses, andis suurepärase elamisvõimaluse üksikutele haritlastele. See sõnnikulava, mille pääl need lilled kasvasid, oli suur, ja niisugust polnud kuski mujal. Ja see andis põhja. Kõige parema kirjanikutüübi annab poola-juudi segu. Juut on kõige mõistustlikum, slaavlane kõige tundlikum, sensitiivsem. See on rass, rassis on seletus: elu viskab teooriad ümber. Need suured kirjanikud ei tulnud massist. Mass andis ainult majandusliku seisukoha."

„Kas te olete vaadanud Dostojevski nägu? Tal on mõrtsuka nägu. Ja kas on inetumat nägu kui Tolstoi? Muusikutest on Beethoven'il mõrtsuka nägu."

„On küllalt neid, kes ütlevad, et vene kirjandus midagi väärt pole. Jah, kõlbelisest ja ühiskondlikust seisukohast ei paku ta midagi. Paljud kirjanikud, nagu Oscar Wilde, on meile kõlbelisest ja ühiskondlikust seisukohast vaadates vastumeelsed, aga me kõik tahame neid lugeda. See tuleb sellest, et üks puudutab oma sõnadega elukude, teine seda ei oska. Ei maksa siin kõlblus, usk — ei midagi! Iga kirjanik elab ainult seni, kui tuntakse, et ta puudutab meie elukude."

„Võtame näiteks Gogoli „Revidendi“. Sellest on tehtud kaheksateist-üheksateist tõlget. Ja igaüks, kes seda loeb algkeeles, leiab, et eelmised tõlked ei kõlba kuhugi ja tahab teha uut, paremat.

„Revident“ on algkeeles nii ütlemata ilus, et teda ei saa tõlkida. Ta on täiesti tõlkimatu.“

„Venelased on mõistnud seda puudutada, mis on inimeses igavene.“

„Iliast“ võib praegu lugeda ja ta tundub lähedasemana kui meie praegune kirjandus. Kolm tuhat aastat tagasi oli inimene ikka sama, mis praegugi. Kõlblus, ühiskondlik kord muutuvad veidi. Aeg kraabib ja muudab natuke välist koort, aga inimene ise jääb samaks. Ta tunneb nälga, armastust, viha, kadedust samuti nagu kolme tuhande aasta eest. See teeb inimese igaveseks. Iga kirjanik näeb kõike ainult oma aja prilli läbi.“

„Ja venelane unustab usu, kõlbluse ja läheb inimese enda juurde.“

Erna küsib, millega hr. Tammsaare seletab seda, et praegusel ajal noored on huvitatud rohkem spordist kui kirjandusest.

„Praegusel ajal noored ei või olla kirjandusest nii huvitatud. Inimesel on ju olemas ainult teatud hulk jõudu. Meil noorena polnud ühtegi ajaviidet pääle kunsti, kirjanduse ja teaduse, välja arvatud kõrts. Ja paljukese siis neid oli, kes valisid kõrtsi. Meil oli aega süveneda. Praegu aga on ütlemata palju igasuguseid asju juurde tulnud. Nüüd on näiteks jalgpall ja igasugused võistlused. Noorel peaks olema aega vähemalt nelikümmend kaheksa tundi päevas, et kõike teha.“

„Tahes või tahtmata nii edasi minnes tsivilisatsioon lämmatab kultuuri. Valitsevale kohale tuleb ajaviitekirjandus, jäävad vähemaks sisemise väärtusega teosed. Inimesed muutuvad pääliskaudseteks. Kui omal ajal oli kakskümmend, siis nüüd on kakssada ajalehte. Need peavad olema pääliskaudsed, sest nüüd peab seesama materjal täitma kümme korda suuremat ajalehtede hulka.“

„Õhtu-Euroopa kultuur hävineb. Ka kirjandus ja kunst peavad niisuguse tempo juures muutuma tsivilisatsiooniks.“

„Muusikat pidi enne aastate kaupa õppima. — „Sina ei pea Issanda, oma Jumala nime ilma asjata suhu võtma.“ — See on õige: iga sõna, iga heli kulub

ära, kui me teda liiga palju tarvitame. Enne läks muusika juurde see, kellel oli muusika vastu huvi. Nüüd läheb igauks. On vaja ainult veidi käänata raadiot. See labastab muusika. — Kõige ilusamad käsitööd tehti siis, kui polnud vabrikuid.“

„Aga võtame veel lihtsama näite. Kui enne keegi tahtis ilus olla, siis pidi ta elama korralikku elu, pidi hästi magama. Nüüd aga tehakse end ilusaks värvimisega. See muudab asja lihtsaks, aga labaseks. Muidugi Tartus on värvitud nägusid vähem näha kui Tallinnas, sest Tallinnas on palju raha, Tallinna on paigutatud palju välismaa kapitali.“

„See on paratamatus. Kultuuri tsiviliseerumine tuleb, tuleb nagu laava kassaa. Kasvatusega ainult võib seda ära hoida. Aidata võiks treening maast madalast, et katsuda teisiti elada.“

Oleme üsna pessimistlikus meeleolus, kui koputatakse uksele. Hr. Tammsaare palub meid teed jooma. Läheme kõrvalasuvasse söögituppa. Kirjanik tutvustab meile oma tütar, umbes kuueteistkümnepäevast blondi sinisilmalist tütarlast, ja palub meid istuda, nagu ise soovime. Laud ongi väga demokraatlik: nimelt ümargune. Istun hr. Tammsaare vastu, Erna istub minust vasemale ja minust paremal istub too armas tumelillane Lender'i Gümnaasiumi vormis tütarlaps, kitsas must pael heleblondides juustes.

Hr. Tammsaare pakub mulle tee juurde suhkru. Tänan ja keeldun, sest armastan teed juua suhkruata.

„Küll Teie olete karske,“ naljatab kirjanik.

Sellest kerkibki meelde küsimus: „Kas olete karsklane?“

„Oh ei,“ naerab Tammsaare, „mina olen hirmus suur joodik. Kas soovite, ma toon teile konjakit. Mul seisab pudel konjakit juba kaksteist aastat.“

Hr. Tammsaare pakub meile saia ja vastlakukleid ja palub meid olla nagu omas kodus. Selgub, et ta oleks peaaegu Ringhäälingust tulles astunud sisse samasse pagariärris, kus meie nii meeletult kirjutada vehkisime.

Vahelduvad huumor ja pessimism. Hr. Tammsaare räägib maailma elustolust. Kui nüüd tuleks sõda, siis teeks see

kõik maatasa. Relvastus on kasvanud kohutavalt. Saksa, Itaalia, Venemaa nälgivad, et valmistada lennukeid. Venelased kisuvad oma rahval leivatüki suust ära ja teevad lennukiks. Sõda võib paisata kõik pahupidi, hävitus oleks kohutav. Ja kui sõda kogu Euroopa maatasa teeks, siis hakkaks kõik jälle otsast päälle...

Ja kuhu viib praegune majanduspoliitika? Kõigele maksetakse juurde. Inimesed nõuavad ainult õigusi, aga keegi ei taha tunnustada kohustusi. Oleks inimestel rohkem armastust ja kohusetunnet: „Armasta oma ligimest kui iseennast!“ — Poolast tuuakse sisse töölisi, kuna meie võiksid vedada välja haritlasi.

Jutt pöördub koolile.

„Praegu on õppekavad nii suureks aetud, et lihtsalt võimatu on kõike meeles pidada. Süveneda ei saa õieti millessegi. Õpilased ainult nagu kitkuvad pääliseid. Ja veel eksamid ja testid! Keegi ei jõua õpitut meeles pidada. Ja närvid ei pea vastu. Nagu minu tütreke: temal vaeseke sel ütlevad eksamite ajal närvid üles.“

„Aga just nõrgemad, kidurad võivad teinekord olla suured. Küsimus seisab selles, kuidas leida andeid üles. See pole nii lihtne.“

Ütleme, et kõik õpitu ununeb kohutavalt kiiresti.

„Olge õnnelikud, kui te unustate saate! Praegu tuubitakse teile pähe minu teoste aastaarvud, nimed jne. Jumal tänatud, kui te kõik selle unustate kahe nädala jooksul. Kes jõuab kõike seda prahiti meeles pidada!“

Hr. Tammsaare palub meid uuesti oma nimesid õelda, tal olevat meelest ära läinud. (Tegelikult me polnud oma nimesid ütelnudki — algul tundus see nii ülearu-sena.)

Kirjanik küsib meilt üht-teist, nagu kas me ülikooli läheme jne. Ülikooliga ühenduses meenub Tammsaarele tema enda üliõpilaspõlv. Tema õppinud küll õigusteadust, aga loenguil käinud igal pool mujal. Ta kuulunud ainult seda, mis huvitanud. Nii oli kuulunud ta füüsikat, hullumaja juhatajat prof. Tšič'i, inglise ja prantsuse keelt. Vahel on ta käinud semestris ainult ühel õigusteaduskonna loengul.

Olnud professor, kelle juures loengul käimine kord üliõpilaste vahel ära olnud jaotatud. Käidud järjekorras kuulamas: kolm korraga. Professor pole nimelt vähem kui kolmele kuulajale loengut pidanud. Temal tulnud siis käia kord aastas. Too professor pidanud loenguid aulas. Olnud ise suur mees, ja tühi aula aina ka-Janud vastu. Kord aga juhtunud niisugune äpardus, et loengule pole ainustki tudengit läinud. Professor läinud minema, aga koridoris tulnud rektor vastu ja küsinud, miks ta loengut ei pea, sest praegu olevat ju loengu aeg. „Jah,“ seletanud too, „ma läksin küll üles, aga polnud ühtegi üliõpilast.“

„Üks teine professor oli nii pime, et nägi vaevalt oma nina. Kandis musti prille. Eksamil aga neid läbi ei lasknud, keda ta loengutel polnud näinud. Üliõpilased trügisid siis loengutel kateedri ette ja vahtisid professorile otsa. Aga sellest oli vähe. Pärast loengut mindi professorile juurde, haarati rinnust kinni, pressiti nägu üsna professori nina ligi ja küsiti mõningaid seletusi loengul arusaamatuks jäänud kohtade üle. Kui paar korda nii olid teinud, siis pidid kohe eksamile minema (õppida tuli varem valmis), sest professoril oli nägu värskelt meeles. Ütles kohe: „Ahah, Teie olete loengutel olnud.“

„Oli professor, armeenlane, kes alati ütles „ještsee“. See pidi olema venekeelne sõna „ještšoo“, mis tähendab „veel“. Kord üks minu sõber läks eksamile, vastas ilusasti, pikalt ja laialt esitatud küsimuse ära, ja enam polnud midagi lisada. Professor aga ütles: „Ještšee!“ Vaene üliõpilane ei osanud midagi päälle hakata. Tagant aga sosistas üks venelane: „Hakka otsast päälle.“ Noormees toimis selle nõuande järgi. Kui oma tarkuse teist korda välja oli puistanud ja uuesti peatumata jäi, mõtles professor pisut ja ütles jälle: „Ještšee!“ Seekord hakkas aga üliõpilane juba ise uuesti otsast päälle. Kui natuke oli rääkinud, katkestas professor kõneluse ja pani viite välja.“

Koolis maateaduse eksamil juhtunud aga järgmine lugu. Üks poiss olnud teised maad kõik ära õppinud, ainult Itaaliat polnud jõudnud läbi lugedagi. Eksa-

mil aga võtnud just Itaalia pileti. Poiss mõelnud, et läbi kukkunud nagunii on, läinud aga siiski julgesti ette. Kaotada polnud midagi. Öelnud: „Enne kui ma Itaaliast räägin, ütlen mõne sõna Hispaaniast.“ Seletanud siis Hispaaniast, edasi Prantsusmaast, Saksamaast, Inglismaast. Viimaks õpetaja tulnud juurde ja küsinud: „Kunas te Itaalia juurde jõuate?“ — „Aga see on ainus maa, mida ma ei mõista,“ vastanud poiss. Saanud kolme.

Oleme kõik rõõmsas meeleolus, õhkkond on kodune, meeldiv.

Oleme juba küllaltki kurjasti tarvitanud kirjaniku lahkust. Oleme viibinud ta seltskonnas mitu tundi. Ka tee on joo-

dud tassidest. Hetk on sobiv lahkumiseks.

Täname südamest hr. Tammsaaret kõige eest. Ta lahkus on olnud pööraselt suur. Me ei mõista sõnadega väljendada oma tänu sügavust.

Tammsaare ja ta tütar saavad meid koridori. Jumalagajätt. Väljudes uksest on viimane sõna, mida kuulen kirjaniku suust: „Hästi!“

Ma ei liialda öeldes, et need tunnid, mida võlgnen hr. Tammsaarele, on huvitavaimad ja arendavaimad, mida olen seni üle elanud.

Virge Tork.

Õhtu.

Kõik me südamed koos,
Võiksime tantsuhoos
Tormata üle me toa.
Sellase innu ja hoo
Rõõm vaid toob.

Küllastet rahust on hing,
Häälestet südame ring
Helinaga õrnaga kodust.
Hõiskan mure su kadust! —
Päev uue loob?

Hällitab uni ju teid.
Milliseid tundmatuid teid
Tulles te jõudsite siia?
Õö võib meid lahku vaid viia —
Und ta toob.

Kuulatan: sajab ju sääl
Hallide väljade pääl.
Raskelt tõusevad laud
Naeratled vaevu ja vaod...
Õö unelmaid toob.

E. Timotheus (vil.).

Kevad.

Nora Eichenbaum (Ib r.).

Kooli elu.

Lastevanemate üldkoosolek.

3. aprillil k. 16 p. l. peeti Tartu Tütarlastegümnaasiumi, Tartu II Gümnaasiumi, Tartu II Progümnaasiumi ja Tartu II Realkooli lastevanemate üldkoosolek ühes lastevanemate ja õpetajate ühise teelauaga.

Päevakorras olid aruanded koolijuhatajalt ja Van.-komitee esimehelt hra A. Juhani'lt, ettekandeid noorte kasvatusel põhiküsimuste üle dir. J. Adamson'ilt, insp. S. Pruuden'ilt ja õpet. L. Haamer'ilt. — Osavõtt oli rohke ja koosviibimine meeleolukas.

Emadepäeva aktus.

8. mail k. 16 peeti kooli ruumes emadepäeva aktus. Kavas oli õpet. E. Toomse kõne, koorilaulud, deklamatsioonid, klaveri- ja tantsuettekanded õpilasil.

Õpilaste ettekannete-õhtu.

13. mail k. 16 korraldati kooliruumes õpetaja T. Jakobson'i klaveriõpilaste ettekannete õhtu, kus esines TTG, TIIG, TIIP ja TIIR õpilasi. Kava oli mitmekesine ja andis ülevaatliku pildi õpilaste võimetest ja arenemisest, samuti aasta kestel tehtud tööst.

Vastuvõtmiseksamid, koolitöö lõpp.

Koolitöö lõpp käesoleval õppeaastal on 3. juunil k. 12 e. l. Vastuvõtmiseksamid TIIP-i ja TIIR-i on 7.—9. juunil. Samal ajal (7.—9. juunil) toimub vastuvõtt ka gümnaasiumi I klassi.

Ekskursioonide kava.

I pr. kl.: Tartu—Taevaskoda ja tagasi raudteel 24. mail.

II pr. kl.: Tartu—Alatskivi—Kallaste ja tagasi omnibusel 27. mail.

III pr. kl.: Tartu—Võru—Haanja—Vast-seliina—Tartu omnibusel 25.—26. mail.

IV pr. kl.: sama maršruut omnibusel 27.—28. mail.

Ia reaalk. kl.: Tartu—Tõrva—Karksi—Viljandi—Oiu—Jõesuu—Tartu 28.—29. mail omnibusel.

Ib reaalk. kl.: Tartu—Tõrva—Karksi—Viljandi—Jõesuu—Tartu omnibusel (jääb vist ära).

II reaalk.: Tartu—Võru—Rõuge—Vast-seliina ja tagasi 29.—30. mail omnibusel.

IIIa reaalk.: Tartu—Mustvee—Jõhvi—Kohtla—Toila—Narva—Jõesuu—Narva ja tagasi 26.—28. mail omnibusel.

IIIb reaalk.: sama maršruut ja aeg.

I gümn. kl.: Tartu—Võru—Rõuge—Haanja—Petseri—Irboska omnibusel 26.—28. mai vahel.

Va ja Vb gümn.: Rootsi 6.—12. juunil.

Exsamid.

16. mail: Va ja Vb gümn. kl. — eesti keel kirjalikult. Teemad: „Intelligent-si elustiil ja maailmavaade Fr. Tuclase ja A. H. Tammsaare teostes“, „Tõe ja õiguse probleem A. H. Tammsaare teostes“, „Tänapäeva naise osa ühiskonna liikmena“.

17. mail: I gümn. kl. — inglise keel kirjalikult. Teema: „The Magic Mask“ (ümberjutustus).

18. mail: Va ja Vb gümn. kl. — saksa keel kirjalikult. Teema: „Der verrostete Ritter“ (ümberjutustus).

19. mail: III prog. kl. ja I reaalk. kl. — kirjalik eksam eesti keeles: grammatika test ja etteütus.

29. mail: IV prog. kl. ja II reaalk. kl. — algebra kirjalikult.

23. mail: Va ja Vb gümn. kl. — füüsika suuliselt.

24. mail: I gümn. kl. — loodusteadus ja keemia suuliselt.

25. mail: IV prog. kl. — maateadus suuliselt.

25. mail: II reaalk. kl. — keemia suuliselt.

30. mail: Va ja Vb gümn. kl. — ajalugu suuliselt.

Õienduseks.

Endine õpilane K. Albert palub teatada, et tema ei ole mitte „TTG“ nr. 3 ilmunud luuletuse autoriks ega pole olnud tal kavatsust kunagi anda seda luuletust „TTG-s“ avaldamiseks, pealegi oma nime all. Tal olnud kaks luuletust välja kirjutatud oma laulude-blokki selleks, et saata need maale ühele tuttavale deklameerimiseks. — Kuna need luuletused olid ilma autori nimeta, siis „TTG“ toimetus, tehes valikut blokis leiduvaist lauludest, saigi viidud eksiteele, pidades selle luuletuse K. Albert'i omaks ja kirjutades juurde K. Albert'i nime. Käesolevaga palub „TTG“ toimetus seda fakti arvesse võtta.

Tartus, 20. V 38.

„TTG“ toimetaja.

Toimetusetööd lõpetades.

Käesoleva kaksiknumbriga lõpetab „TTG“ oma X aastakäigu. Ühenduses sellega pean oma otseks meelepäraseks kohustuseks tänada „TTG“ toimetust liikmeid ja „TTG“ kaastöölisi nii õpilas-, õpetajas- kui ka vilistlasperre hulgast,

kes on hoolt kandnud ajalehe siustamise eest. Erilist tänu ütlen aga abiturientidena lahkuvaile toimetust liikmeile, nimelt kauaaegsele „TTG“ toimetust liikmele ja käesoleva aastakäigu tegevtoimetajale Laine Hermann'ile, samuti

Laine Hermann.

Elfriide Mõrd.

Maria Reeben.

aastaid toimetustöökuna tegelnud Elfriide Mõrrale ja mööduval õppeaastal väga aktiivselt ja innukalt töötanud toimetustöökuna Maria Reeben'ile. Kõigi nende kolme toimetustöökuna lahkumise kaotab „TTG” palju, eriti mis puutub E. Mõrra illustreerimise ja L. Hermann'i karikatuuride alase „TTG” välisilme tõstmiseks. Kuid L. Hermann on ka oma lüüri- lise võimega tublisti aidanud meeletustada „TTG” kirjanduse- ala, nagu on M. Reeben oma tä- helepandava vaimse andega suu- resti aidanud viljastada „TTG” kir- janduseala ja muud sisulist osa. Erakordne tänu neile kõigile!

Kõrvuti nendega tänan ka tali- tusejuhatajat hr. V. Käpa't ja te- ma kohusetruid abilisi klassides tellimiste hankimisel ja tellimisra- hade kogumisel. Samuti palju tä- nu kunstilisele nõuandjale hr. J. Püttsepale ja minu lähimale abi- lisele hr. A. Raielole toimetustöökuna.

Tunnustuslik tänu veel hr. kooli- juhataja J. Adamson'ile, õppenõu- kogule, Õpilaspere Esindusele ühes Õpilaspere valitsusega ja ko- gu õpilasperele, kes on ideeliselt toetanud „TTG-d”.

Lõppeks südamluk käepigistus „TTG” majandustöökuna abistajale — koolile hr. koolijuhatajaga ees- otsas, Lastevanemate-komiteele, TTG Vilistlaskogu juhatusel ja vi- listlastele, TTG-sõbralistele Tartu äringkondadele ja rohkearvuli- sele tellijaskonnale.

„TTG” toimetustöökuna lõpetab oma töö rahulolutundega ja teadmise- ga, et tema pole mitte ükski, vaid et tema taga seisavad heasoovlikud toeta- vad ja kaasaaitavad jõud.

See teadmine tiivustab teda ka edaspidiseks töökuna, nii et ta rõõ- muga valmistub eesoleval sügisel „TTG” juubelinumbri väljaandmi- sele.

Tartus, 20. V 1938.
„TTG” pea- ja vastutav toimetustöökuna.

Soovime TTG, TIIG, TIIP ja TIIR õpilastele rõõmuküllast suve
ja head jälleenagemist sügissemestril!

Tsinkograafia

V. Jäger

Tartu, Kompanii 4. Tel. 13-90

Foto

H. Riedel ja H. Eggert

Tartu, Ülikooli t. 36

Firma M. Jänes

Tartu, Kaubahoov 8-9-10-11-12

E. K.-Ü.

„Postimehe“ raamatukauplus

O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastuse“ raamatukauplus

Rüütli tän. 11. Telef. 18-22

Foto

P. Karmet

Tartu, Võidu 16. Tel. 10-56

Suurantikvariaat

„Vaht“

Tartu, Ülikooli 30. Valga, Vabaduse 4

Soovime TTG, THG, THP ja THR õpilastele rõõmuküllast suve
ja head jällenägemist sügissemestril!

Akadeemiline Kooperatiiv

Tartu, Ülikooli 15

Foto

A. Kunimägi

Tartu, Aia 3

OSAÜHING

K. Mattiesen'i
trükikoda

TARTU, VALLIKRAAVI 4

„TTG“
toimetus ja
talitus

Igasugu raud- ja teraskaupu ja ehitusma-
terjale soovitab suurel ja väikesel arvul

J. RÄSTA & A. LAAN

Tartus, Holmi tän. 7

Telefon 3-32

Piimaveo-kanne mär-
giga „Tammeleht“

Puulõikuse-saage märgiga
„Kala“

Rootsi elektri- ja autolampe
„Luma“

Kuulsad FAG kuullaagrid